

Rudar

Leto V. — Stev. 2

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA RUDNIKA LIGNITA VELENJE

15. februarja 1964

Komunisti RLV o svojem delu

Tovarišice in tovariši!

Namen današnje konference je, da analizira naše delo v letu 1963, da osvetli skozi dosežene rezultate dejavnost kolektiva kot celote in vlogo komunistov pri tem posebej. Pri tem smatram, da ne smemo izolirati rezultate v letu 1963 od dejanj in dogajanj v preteklih obdobjih, ker ti rezultati niso sad našega dela samo v tem letu, temveč — in to pred-

vsem — sad jasno začrtane politike skozi več let nazaj in predstavljajo tako samo etapo k našim dosedaj zastavljenim ciljem. Smatram pa, da je ta etapa, delo v letu 1963 in rezultati, ki so v tem letu doseženi, važni predvsem zaradi tega, ker nam potrjujejo pravilnost začrtane poti in nam dajejo potrebno smelost, da po njej še bolj sigurno, z manj dvomov, z manj napakami korakamo naprej.

Še predno preidem na delo v letu 1963, bi želel poudariti poseben dogodek v našem kolektivu v tem času, ki po svoje potrjuje pravilnost našega dela, nas navdaja s ponosom, a istočasno tudi zelo obvezuje. V mislih imam obisk našega maršala in prvega sekretarja CK KP SZ — od tedaj našega častnega člana tov. Nikite S. Hruščova pri nas. Sleherni član našega kolektiva se s ponosom spominja na ta trenutek, posebno pa še na besede tov. Tita, ko je dejal:

»Prišli smo sem, da bi pokazali našim dragim gostom Velenje, kjer se lahko delovni kolektiv zares pohvali z lepimi uspehi, in da bi se srečali z vami. V tem, kar ste ustvarili tukaj, se lepo zrealijo naši uspehi v socialistični izgradnji. Skrb za človeka, ki jo posvečamo pri nas delovnim ljudem, stalno večanje produktivnosti dela in vse drugo, kar je mogoče tukaj videti v praksi, očitno kaže prednost socialističnega sistema, sistema, v katerem je delavski razred vzel svojo usodo v svoje roke.«

Tovariši! Te besede in pristanek tov. Hruščova, da postane naš častni član, pa za nas niso samo priznanje za naše dosedanje delo, temveč — in to predvsem — velika obveza za naše delo v bodoče. Tega smo se zavedali, ko smo zvedeli za ta obisk, zavedali smo se takrat, ko smo zaprosili tov. Hruščova, da postane častni član našega kolektiva, tega pa se moramo zavdati tudi v naprej, ko bomo še

bolj aktivirali svoje sile in sposobnost za naš nadaljnji razvoj.

Rezultati, ki smo jih dosegli leta 1963 niso razočarali. Smatramo, da so dejansko odraz našega sistema, naše angažiranosti, produktivnosti, pa tudi pomanjkljivosti, o katerih bo govora v referatu in katerim smatram, da moramo posvetiti pri današnji diskusiji posebno pozornost, da se v bodoče ne bi ponavljale.

Ko govorimo o lanskoletnih rezultatih, moramo posebej poudariti v decembru sprejeti statut naše delovne organizacije in enotnost kolektiva, ki se je pri sprejemu tega akta tako jasno manifestirala. Ker je bil z referendumom sprejet s strani celotnega kolektiva in to s približno 95 % »DA« glasov, lahko trdimo, da je v njem izražena volja vsega našega kolektiva, da je dejanski odraz stopnje našega vsestranskega razvoja in da odpira dejansko tisto perspektivo nadaljnega razvoja, ki je odraz želja in hotenj vseh članov. Kako zelo je vsklajen z našo prakso in koliko je v oblikovanju sodeloval ves kolektiv, mislim da bom izrazil najbolje, če ponovim diskusijo člana ZK na sestanku OO ki je dejal: Morda bi bil naš statut boljši, če bi ga sestavljali samo pravniki in ekonomisti, ker pa je odraz naše volje, je pa takšen, kakršnega bomo tudi sprejemali.«

Ker je statut odraz naše prakse, smatram, da je najbolje, da pogledamo skozi rezultate dela v letu 1963.

(Nadaljevanje na 2. strani)

TOVARIŠ FRANC LESKOŠEK-LUKA JE NA RUDNIŠKI KONFERENCI V VELENJU MED DRUGIM DEJAL:

POPOLNOMA SE STRINJAM Z REFERATOM, KI GA JE PREBRAL VAŠ SEKRETAR, TOVARIŠ GREBENŠEK, Z UGOVITVIJO USPEHOV, KI STE JIH DOSEGLI IN S PRAVILNO KRITIKO. V LETU 1963 STE RES DOSEGLI LEPE USPEHE NA VSEH SEKTORJIH VAŠEGA DELA V POVEČANJU PROIZVODNJE IN PRODUKTIVNOSTI DELA, S TEM PA STE TUDI DOSEGLI POVEČANJE OSEBNIH DOHODKOV, DALJE STE DOSEGLI USPEHE V REKONSTRUKCIJI JAME, V MEHANIČNI, V IZGRADNJI LEPIH, MODERNIH STANOVANJ, V ŠOLANJU MLADIH RUDARJEV ITD. MED PRVIMI KOLEKTIVI V SLOVENIJI STE SPREJELI STATUT RUDNIKA IN PRI TEM RES POKAZALI VELIKO ZRELOST IN VELIKO ENOTNOST KOLEKTIVA, SAJ JE GLASovalo ZA STATUT 95 % VSEGA ČLANSTVA KOLEKTIVA. PRVIČ JE TO VELIK USPEH, DA STE ŽE IZDELALI STATUT, DRUGIČ PA, DA JE BILA PRI GLASOVANJU ZANJ TAKO VELIKA ENOTNOST.

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

Proizvodnja se je dvignila od leta 1962 za 22 %, to je na tri milijone 164.000 ton, pri tem pa se je stalež povečal le za 9 %. Glede na plan za leto 1963 pa smo dosegli bruto dohodek s 110 %, narodni dohodek s 117 %, bruto osebne dohodke s 114 %, sklade rudnika pa s približno 130 %. Če pri tem upoštevamo še to, da so se cene reprodukcijskega in ostalega materialu dvignile za ca. 8 %, ter da so bile družbene obveznosti za 30 % višje od planiranih, si lahko ustvarimo sliko intenzivnosti dela vseh delavcev rudnika, služb in organizacij, ker so vsi ti pri doseganju teh rezultatov tudi sodelovali.

Smatram, in to je diskusija na konferencah OO tudi osvetlila, da vsi ti rezultati ne bi bili možni, če se ne bi boril za njih uresničenje sleherni član kolektiva, prežet z zavestjo, da od rezultatov njegovega dela zavisi uspeh enote in podjetja in da je od uspeha in jasne perspektive odvisen tudi proizvajalec — upravljavec sam. Ta medsebojna povezanost in odvisnost med delavcem in podjetjem, med uspehi in neuspehi enega in drugega je tisto, kar je dalo zunanje rezultate v letu 1963, in kar je še važnejše, da je garant za delo v bodoče.

Ker so osebni dohodki, glede na naš interni sistem doseganja le-teh, ravno tako merilo gospodarjenja v preteklem letu, in ker naj bi le-ti predstavljali tako težino kot produktivnost in ekonomičnost dela našega rudnika, lahko ugotovim, da vsaj kar se možnosti rudnika tiče, to tudi izražajo. Povprečni OD so se dvignili od 41.109 din v letu 1962 na 48.600 din ali ca. 15 %, kar ustreza večji produktivnosti in ekonomičnosti. Seveda pa je drugo vprašanje, če oni predstavljajo stvarni odraz težine intenzitete dela v odnosu na doseganje OD v ostalih panogah. Cene premoga pod kontrolo ne dopuščajo, da se OD v rudarstvu primerno uredi. Iz tega pa izhajajo tudi težave pri rekrutiranju nove delovne sile za rudnike. Nujno je, da se uredi status rudarjev tako v OD kot ostalih delovnih in življenjskih pogojih, ker sicer je gotovo, da planskih proizvodnih kapacitet ne bo mogoče izpolnjevati. Ni moj namen in mislim, da bi tudi konferenca zgrešila svojega, če bi se preobširno zaustavljali ob nekaterih nerešenih vprašanjih, na katere ne moremo vplivati, pa vendar imajo oni znaten vpliv na delo pri nas. Pri tem imam v mislih poleg že navedenega stalno večanje cen tako materialom, ki jih potrebujemo za proizvodnjo, kot cen življenjskih artiklov. Samoupravni organi in uprava rudnika so že opozorili ustrezne organe na to problematiko, zato mislim, da o tem ne gre izgubljati mnogo besed na današnji konferenci, ki naj bo namenjena predvsem analizi in odpravi notranjih slabosti.

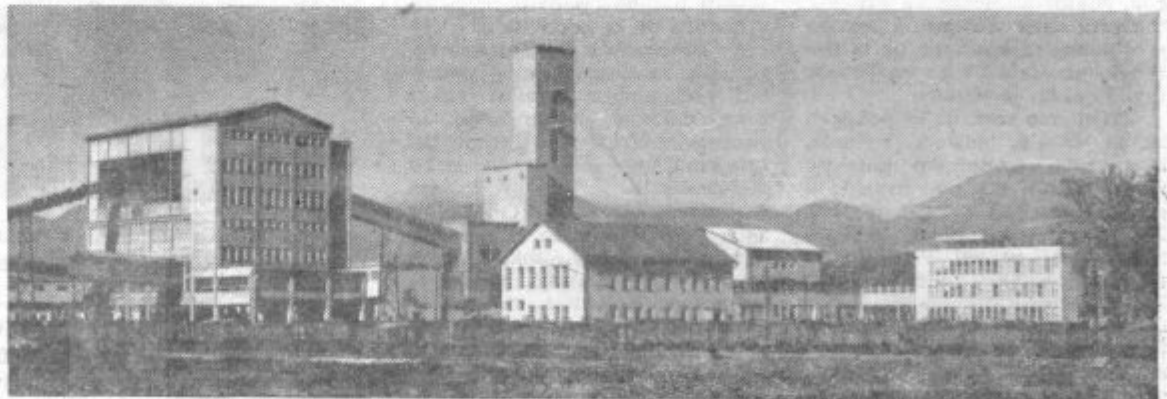
Poudarjam to predvsem zato, da opozorimo tudi ustrezne forume ZK na posledice, ki v zvezi s tem nastajajo v podjetjih, posebej pa še v rudarstvu. Znižujemo normative porabe, a rezultatov ni, ker se za isti odstotek ali pa še večji povečajo cene materialom. Zvišujemo produktivnost in s tem zaslužek, najmanj za isti odstotek se povečajo cene življenjskih potrebščin. Nujno je, da se opozori na te probleme na, samo s socialističnega stališča, temveč tudi političnega, da ne pridemo počasi nazaj na mezni sistem. Na raznih konferencah in zborovanjih je često poudarjeno, da se mora dvig življenjskih stroškov takoj kompenzirati z ustreznim povečanjem osebnih dohodkov. Vem, da je to marsikje mogoče. Na žalost pa zaradi praktično plafoniranih cen v rudarstvu ni mogoče.

Želel bi sedaj nanizati nekaj slabosti v našem skupnem delu v preteklem letu, ker smatram, da so one tudi slabost dela nas komunistov. Pri tem bi na prvem mestu poudaril sorazmerno slabo proizvodnjo v III. tromesečju preteklega leta. Vsi se zavedamo, da je bilo niz objektivnih razlogov, ki so pojevali slabo proizvodnjo, vendar pa lahko ugotovimo, da najmanj toliko tudi subjektivnih. Naša proizvodnja je že tako izpolnjena, da ima vsak, pa tudi najmanjši spodrselj velike posledice. S tem, da nismo vnaprej odredili kdaj naj kdo koristi dopust, smo v delavcih podaljševali dopustniško razpoloženje, s katerim smo zaradi stalnih prelaganj dopustov ustvarjali pri delavcih nejevoljo. Nerazpoloženje pa gotovo ne more dajati učinkov, kakršnih smo sicer vajeni. Posledica slabših učinkov so bili slabši zaslužki (v III. tromesečju smo dosegli 14 % nižje OD kot povprečno letno) — le-ti pa so seveda razpoloženje slabšali naprej. Ker so bili ti navidezno

jetja kot OD in so predrag preizkus za ugotavljanje vživetosti sistema, če bi se že nekdo za tem hotel skrivati. Veliko je bilo lanskega leta narejenega, posebno zadnje mesece, na vprašanje odnosov vodij do delavcev, delavcev med seboj, vodij med seboj itd. Najbistvenejše je to, da so bili ti odnosi postavljeni na edino mogočo realno bazo — organizacijo dela. Jasno postavljeno načelo, da naj vsak skrbi za svoje delo, pri čemer je osnovno delo vodij organizacija dela, ne pa nadzor in priganjanje delavcev, je že dalo svoje rezultate. Še več pa jih bo moralo dati v bodoče. Sicer pa bo o tem več govora kasneje, ko se bom dotaknil nalogo članov kolektiva rudnika v letu 1964, saj bo to sigurno ena najvažnejših. Kako slabši odnosi vplivajo na odvijanje dela, predvsem odnosi, ki so rezultat nedovoljne organizacije dela, pomanjkanja študijskih priprav, karakterizira situacija v EE jama zapad, o kateri je bilo mnogo govora v zadnjih mesecih preteklega leta in ki je narekovala tudi določene kadrovske spremembe. Delo na našem rudniku je doseglo takšno kvaliteto, da ne dopušča nobenih improvizacij več. Zahteve, ki se postavljajo pred kolektiv, ali pa, ki si jih nalaga kolektiv sam, so takšne, da ne prenesejo reševanja »po situaciji«, temveč se mora situacija usmerjati po naši volji. To pa seveda zahteva jasno začrtano orientacijo, preštudirano in analizirano, kar je sicer za splošno politiko rudnika karakteristično, izpadlo pa nam je v tej EE. Za reševanje prilik v jami je zaradi narave dela potrebno več študijskega in pripravljalnega dela že v načelu. Še bolj pa je potrebno takšno službo razviti ob tako težkih prilikah, kot so bile in so še na tem obratu. Same po sebi se one ne bodo izboljšale, praksa lanskega leta je pokazala, da jih ne rešu-

bomo na ta način lahko reševali stalno povečanje potreb po premo-gu. Na drugi strani pa bomo s tem tudi lajšali pogoje dela v jami. To je ena naloga s tega področja. Druga je boljša organizacija dela in vsklajevanje faz dela v jami (ciklus), za kar je seveda zopet nujna študijska in operativno tehnična predpriprava; študij vodja in peškov zaradi nadaljnega odpiranja kapacitet; organizacija dela v zvezi s pripravami na prehod na 42-urni tednik — skratka še in še je stvari s področja študijsko-raziskovalnega dela, katere so vsaj nekaj časa v lanskem letu bile zane-marjene, bile pa ob koncu leta odločno začete in katerim bomo morali vsi člani kolektiva rudnika posvetiti vso pozornost v letošnjem letu. Morda se vam zdi čudno, zakaj danes poudarjam te stvari, ki so že itak krenile v svojo pravo smer. Ob tem primeru bi hoteli namreč opozoriti na veliko hibo v našem decentraliziranem sistemu, ko so oči članov ekonomskih in obračunskih enot vse preveč uprte v neposredne, tekoče naloge, odločno premalo pa se misli naprej in se zato za te namene tudi tako težko odločajo sredstva. Smatram, da je v interesu sleherne ekonomske enote, da se ta dela znatno razširijo, da se službam, ki na tem delajo, da pravo mesto in vsa potrebna podpora. Lahko bo proizvajati z visokimi učinki in ceneno, če bodo vsi problemi v naprej dobro preštudirani in analizirani. Sicer pa se lahko znajdemo v situaciji, v kakršni se je lansko leto nahajala in se še sedaj nahaja ena ekonomska enota. Zaradi tega sledijo tudi slični izpadi kot je bil izpad proizvodnje v III. tromesečju lanskega leta.

Delavsko samoupravljanje je doseglo v našem podjetju zavidljivo višino. Lahko trdim, da se je afirmiralo z rezultati dela, ki so bili doseženi, afirmiralo se

mali spodrselji vezani na objektivne težave (zmanjšanje staleža, zasuk širokih čel itd.), je logično, da je proizvodnja tako izpadla. Dejstvo je, da se delavci zaradi spoznanega sistema niso pritoževali zakaj nizki OD, temveč zakaj delo ni organizirano, zakaj so stvari v zaostanku itd. Pokazalo se je, da se delavci, kar sem že poudaril, jasno zavedajo povezanosti dela in dohodka. Ti trije meseci pa nam morajo biti šola, da v bodoče sličnih stvari ne dopustimo, ker imajo velike posledice tako na sredstva pod-

jejo, temveč samo poslabšujejo rešitve »po situaciji«. Zato smatram, da je bilo ukrepanje v cilju bolj organiziranega študijskega dela tudi edino pravilno. Sploh smatram, da je bila pozornost, ki smo jo posvečali v preteklem letu študijam in uveljavljanju raznih izboljšanih metod dela, odločno preslaba. Pričakovati v bodočnosti večji doliv delavcev v rudarstvu, je zaradi težkih pogojev dela iluzorno, zato bo potrebno vsa dela znatno bolj mehanizirati. S pomočjo mehanizacije izboljšati učinke dela, da

je pri sprejemu tako dolgoročne akta kot je statut podjetja, pri rezerviranju sredstev za odpiranje novih kapacitet. Potrebno bo, a smatram da ne bo težko, afirmirati se tudi pri organiziranju in podpori dela, o katerem sem govoril. Ne zaprtost v svoje probleme, ne gledanje samo na danes, to mora biti osnovno vodilo slehernega sklepanja in ukrepanja.

Kritična pripomba k delu v sistemu decentralizacije v našem podjetju v lanskem letu je tudi ta, da smo k vsem odločitvam le

še premalo pritegnili neposredne delavce. V podjetju imamo ekonomske in obračunske enote. Sigurno je, da vsi delavci sodelujejo pri sprejemanju važnejših sklepov ali bolje rečeno tistih «važnejših», za katere smatramo, da so taki. Prav mnogi pa se rešujejo v okviru vodstev ekonomske in obračunske enote, kar smatram, da je ne samo nepotrebno, temveč tudi škodljivo. Prav često se nam zdi nepotrebno o stvareh informirati ljudi.

uspava. Vemo tudi, da nismo zadovoljni z današnjimi osebnimi dohodki in ostalim družbenim standardom. Če pa si hočemo položaj izboljšati, ga lahko samo z boljšim delom. Smatram, da je potrebno danes, ko bomo analizirali rezultate preteklega leta, uvideti vse ono slabo, kar nas je še spremljalo, da bodo tako rezultati jutri še vidnejši in boljši.

V dosedanjem izlaganju o delu organizacije in članov ZK v letu 1963 pa skoraj nisem spregovoril

dobivajo na ugledu kot navadni vojaki, ki se bore za najboljše rešitve in sklepe v okviru decentraliziranega samoupravljanja, dobro znašli. Nikdar nisimo čuli, da se poskuša nekdo vsiliti s svojim stališčem pod avtoriteto članstva ZK, pa vendar, ko gledamo sklepe organizacije in komiteja vidimo, da so bili več ali manj vsi realizirani. Tudi pot razvoja in utrditve delavskega samoupravljanja v podjetju, načini prilagajanja istega naši praksi, jasno kažejo, da so se komunisti s svojimi stališči resnično afirmirali.

To so sigurno rezultati ideološke in politične izgradnje, ki jo je organizacija ZK kot celota posvečala svojim članom, oziroma so se člani sami ideološko izpopolnjevali.

V dobi samoupravljanja, ko sleherni delavec sodeluje v ustvarjanju in delitvi dohodka, v dobi, ko smo se že v veliki meri osvobodili diriganja tudi v neposredni proizvodnji s strani predpostavljenega do podrejenega, oziroma smo predpostavljeno dali tisto pravo funkcijo, ki jo kot strokovni delavec mora imeti, bi si drugačno funkcijo člana ZK tudi težko zamislili. Vsak delavec komunist ali ne stremi za boljšim, za svoj boljši osebni standard, za standard svoje družine in svojega kraja. V tem med komunistom in nekomunistom sigurno ni razlike. Prav tako ni razlike v prepričanju obeh, da se do tega da priti samo z boljšim, intenzivnejšim delom. Pa vendar se tu že pojavljajo prvi manjši odkloni, posebno še v času, ko je naš trg tako glede cen neurejen kot je. Nadaljuje se pri odvajanju sredstev za razne kulturno-prosvetne in ostale potrebe kraja, pri pomoči, ki jo mora ena obračunska enota nuditi drugi itd. Skratka v našem vsakodnevnem življenju naletimo na niz problemov, problemov, kjer je potrebno na licu mesta dati ustrezen odgovor, najti načine odprave istih, dati problemu njegovo pravo vrednost — ne uvečano niti ne zmanjšano — to so konkretne reakcije članov ZK, samoupravljalcev med samoupravljalci, delavci med delavci. Tej konkretni reakciji na problem daje osnovo članu ZK lahko samo večja razgledanost, večja ideološka izobrazba in boljše poznavanje celovitosti problemov. Samo to je lahko tudi garancija, da je to reagiranje zdravo, v smislu naše začrtane poti in našega delovanja.

Komunisti smo se torej znašli v takšni situaciji, da se aktivno in idejno politično borimo in vplivamo na iskanje najboljših rešitev, da se s takšnim svojim delom med kolektivom afirmiramo kot enaki med enakimi, saj sicer če ne delamo tako, prestanemo objektivno biti komunisti.

V vsem tem pa smatram, da smo precej uspeli in zato danes lahko smelo trdimo, da so rezultati kolektiva, ki jih dosegamo, rezultati zavestno prevzetih nalog, rezultati jasne perspektive kolektiva, rezultati politično in ideološko izoblikovanih mnenj,

predlogov in sklepov, na katere pa smo komunisti preko organov upravljali, preko dela v sindikalni in mladinski organizaciji vplivali in dali svoj jasen, komunistični pečat. Rezultati so delo — kot sem že uvodoma pojasnil — vsakega posameznega delavca, obračunskih enot, sindikalne in mladinske organizacije, uprave in ekonomskih enot — skratka, delo celotnega kolektiva. Smatram pa, da je delo organizacije in posameznih članov ZK da imamo takšen kolektiv kot je naš, in v tem je tudi glavna afirmacija naše organizacije.

Seveda pa niso samo dobre lastnosti kolektiva rezultat dela ZK. Ne, jasno se moramo zavediti, da tudi slabim botrujejo naše pomanjkljivosti. In katere so te? Glavna je sigurno ta, da kljub povečanemu delu na politično ideološki izgradnji članov še zdaleč nismo storili tistega, kar od nas zahteva tako živa vsakodnevna praksa. Študiramo mnogo več kot smo kdaj koli, pogovarjamo se in izmenjujemo misljenja ob mnogih primerih, pa vendar vse to ne zadošča pri tako hitrem tempu splošnega razvoja, kakršen je pri nas. Nujno bo v bodoče temu vprašanju posvetiti mnogo večjo pozornost, da se nam ne zgodi, da na prihodnji konferenci ugotovimo, da nam je polovica članstva, s tem pa tudi organizacija objektivno zamrla. O tem stalno veliko razpravljamo, veliko se piše o tem v našem časopisu, zato ne mislim razvlačiti te, sigurno najvažnejše naloge, ki nas čaka v letu 1964.

Delo komunistov v samoupravnih organih rudnika, sindikatu in mladinski organizaciji sigurno zavisi v glavnem od tega, s kolikšno resnostjo bodo pristopili k intenzivnejšemu vsestranskemu izobraževanju. Delo vseh teh, posebno pa samoupravnih organov in sindikata je doseglo na rudniku takšno stopnjo razvoja, da bo potrebno žrtvovati mnogo časa za izobrazbo, da se bodo komunisti kot idejni nosilci nadaljnega napredka lahko v ta ritem vključili.

V pogledu poglobljanja dela decentraliziranega upravljanja nas čaka v letošnjem letu glavna naloga v tem, da utrdimo delo sedanjih obračunskih enot in v njih razvijemo tisto stopnjo upravljanja s strani neposrednih proizvajalcev, ki jo želimo in ki je s tem tudi omogočena. Vse več problemov je prenesti na razpravo in odločitev delavcem, prav tako seveda pa tudi predloge in mere, ki se rešujejo in analizirajo v službah, potrjujejo kot umesten ukrep pa s strani vseh proizvajalcev. Zavedati se moramo, da postaja decentralizacija samoupravljanja naše izhodišče za verifikacijo uspehov in aktivnosti, za naše idejno politično delovanje pa moč in veljavnost temeljne naloge. Ker je temu tako, je nujno, da naše delo tako tudi prilagodimo.

Smatram tovariši, da zahtevamo od ljudi več kot od sebe, namreč, da zahtevamo pravilno odločitev, brez da jim problem jasno in dokumentirano osvetlimo. Iz neštetih primerov bi lahko dokazal, da nam za odločitve ne bi bilo potrebno strahovati, če je tisti, od katerega jo pričakujemo, **pravilno in zadostno** informiran. Seveda pa je zato potrebno problem prenesti na kolektiv, tam najti ali podati rešitev in tako kreniti v akcijo. Tudi za tak posej imamo na rudniku službe, ki prav lahko razčlenijo in dokumentirajo sleherni problem ekonomske ali obračunske enote. Potrebno je, da se vodstva le-teh samo poslužujejo. Verjamem, da je potrebna tu precejšnja porcija samokritičnosti, ker analiza lahko pokaže tudi napake, ki smo jih sami delali, vendar pa je to ravno tudi cilj analize. Smatram, da je glede na naša hotenja tudi naš skupni cilj. Torej ni važno kdo in čigavo napako odkrije, važno je, da se odkrije in v skupnem interesu je, da se jo odstrani.

Na konferencah OO je bilo naznanjenih še dosti drugih manjših ali večjih pomanjkljivosti, ki nas pri našem delu spremljajo. Vseh se v svojem referatu ne morem dotakniti, upam pa, da sem se dotaknil vsaj nekaj najbistvenejših. Morda pa bo kdo oporekal, da je pri rezultatih, ki smo jih dosegli, že itak preveč kritike na naše delo. Tovariši! Kakor koli bi se hotel mučiti, da ilustriram tisto dobro, ne bi mogel toliko povedati, kot je povedal naš maršal in kar sem uvodoma tudi prečital. Mislim tudi, da se nahajamo v takšni etapi razvoja, ko rabimo razumno kritiko bolj kot kdaj koli, saj vemo, da nekoliko višje doseganje rezultatov zelo rado

ali bolje rečeno nisem tega dela posebej obravnaval. Seveda pa je nujno in v tem je tudi glavni namen, da prikažemo, kako smo se komunisti vživeli v to svojo vlogo, kako smo delovali, ali smo bili v svojem delu uspešni in ali pomenijo rezultati, ki jih je kolektiv dosegel, tudi rezultat dela organizacije in članov ZK ali obratno, ali so pomanjkljivosti, ki smo jih v preteklem letu imeli tudi odraz pomanjkljivosti dela in sistema naše organizacije. Mislim, da eno in drugo! Danes lahko ugotovimo, da smo se komunisti v novo nastali situaciji, to je delu v okviru decentraliziranega samoupravljanja, dobro znašli. Morda to lahko ilustriram s tem, da je v svetlih obračunskih enot, ki so jih izvolili delavci sami približno 50 % članov ZK, ki so bili izvoljeni prav zaradi svoje dejavnosti v okviru teh delovnih skupin. To je za nas sigurno podatek, ki pove, da so se mnogi komunisti afirmirali s svojim delovanjem, s svojimi stališči in odnosi. Afirmirala pa se je tudi organizacija ZK rudnika kot celota, ki je povezovala vse komuniste z enotno ideološko izgradnjo, razlagala in objasnjevala načine konkretnega udejstvovanja komunistov v pogojih decentraliziranega samoupravljanja in iskala politične rešitve za probleme, ki zadevajo celotno podjetje.

V vsakodnevnem življenju čisto kritiziramo premajhno aktivnost posameznih članov, pa včasih tudi organizacijo rudnika kot celoto. Nekateri pomanjkljivosti bom osvetlil tudi jaz. Ko gledamo na prehojeno pot kot celoto, oziroma, ko analiziramo leto 1963 moramo priznati sebi in vsem članom ZK, da so se v svoji funkciji, ko se afirmirajo in pri-

Iz diskusije tov. Franca Leskoška-Luke

(Nadaljevanje s 1. strani)

Gotovo pa je, da niste mogli storiti še vsega, kar ste želeli in kar bi morali storiti.

Imeli ste, kakor tudi ostala podjetja, subjektivne in objektivne težave, ki pa jih s svojimi silami niste mogli vedno pravočasno odklanjati, ker take objektivne težave ima vsaka država, katera se s tako hitrim tempom razvija, kakor se razvija Jugoslavija.

Subjektivnim slabostim in težavam pa večkrat niste dovolj energično pogledali v oči in se ne pravočasno borili proti njim, ne samo na rudniku, temveč tudi ne dovolj na drugih sektorjih, kakor v splošnem javnem življenju.

Jaz vam o uspehih, ki smo jih lansko leto v Jugoslaviji dosegli in o težavah, ki smo jih imeli, ne bi govoril, to ste lahko čitali v časopisih in v referatu tovariša Jakopiča Kajtimira, ki ga je imel na plenumu Zveze komunistov Slovenije. Govoril bi vam rad o slabostih, ki so vaše plodno delo oteževale, ter zavrile, da niste dosegli še večje uspehe.

Stopnja razvoja, na kateri se mi danes v socialistični Jugoslaviji nahajamo zahteva in potrebuje za svoj razvoj nove ljudi. Zahteva komuniste, ki vedo kaj hočejo in tudi povedo, kaj hočejo, ki mislijo po novem, ki delajo po novem in se prilagodijo sedanjemu času.

Naš socialistični razvoj je danes najožje povezan z delovanjem Zveze komunistov in drugih političnih činiteljev, od katerih zavisi hitrost našega gospodarskega, političnega in družbenega napredovanja v pogojih vse bolj demokratičnih odnosov v gospodarskem in političnem življenju.

Mi vsi vemo, da je politična aktivnost Zveze komunistov in drugih družbeno-političnih organizacij zelo narasla, socialistične sile so se vse bolj razgibale.

Zato vam rudarjem, članom Zveze komunistov kot najmočnejše organizacije v Šaleški dolini, ni in ne more biti vseeno, kako se Zveza komunistov razvija pri vas na rudniku, toliko manj vam ne more biti vseeno, kako se razvijajo organizacije v drugih podjetjih, uradih in usta-

novah v velenjski občini in kako se razvija Socialistična zveza in druge družbene organizacije. Vam članstvo v Zvezi komunistov v Šaleški dolini ne narašča tako hitro, kakor pa politična aktivnost in naraščajoči problemi ki to zahtevajo. Sicer je bilo v Zvezo komunistov sprejeto nekaj nove revolucionarne sile, ki bo, če ji boste posvetili več pozornosti in ji pomagali, da se idejno politično razvije in ojača, postala nova mlada sila za naš nadaljnji razvoj.

Precejšnja slabost v občini Velenje, za katero ste komunisti — rudarji kot najmočnejša organizacija tudi odgovorni, je sprejemanje novih članov v Zvezo komunistov v drugih podjetjih, ustanovah in uradih. Sprejemalo se je z različnimi kriteriji: za delavce eni, za kmete drugi in za intelektualce drugi. Vprašanje za novosprejetega člana je, ali je politično sposoben ali ni, ali bo kdaj sposoben ali ne, če je predan socializmu, ali je družbeno aktiven, in če bo kdaj dober komunist. Paziti morate, da ne sprejemate v organizacijo ljudi, ki iščejo samo svoje osebne koristi in take, ki s svojim oportunistom in neaktivnostjo razbijajo enotnost članov organizacije, ali pa dajejo slab vzgled in s svojim osebnim obnašanjem delajo medsebojne spore v organizaciji.

To so v glavnem kriteriji za sprejem v Zvezo komunistov. Vse to se lahko ugotovi, če se vodi pravilna kadrovska politika.

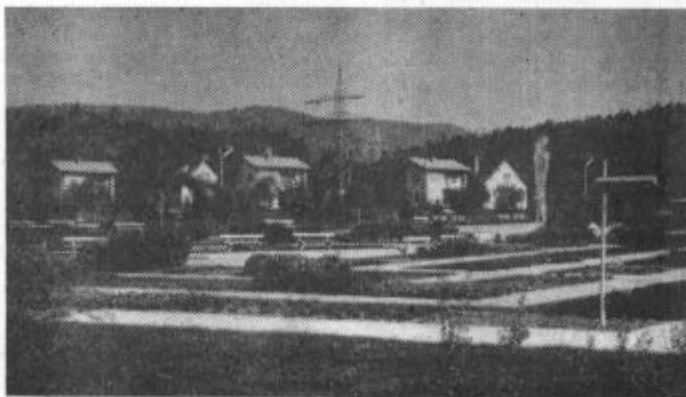
Seveda moramo članu, ki ga mislimo sprejeti, pri začetnem delu pomagati, da se otrese svojih predsodkov in negativnih ostankov iz preteklosti, če jih še ima, da ga spremljamo na delovnem procesu, mu pomagamo v njegovem političnem razvoju, ga pri delu vzgajamo, ga tako spoznavamo in ga sistematično pripravljamo za sprejem v Zvezo komunistov.

Sprejemanje ne sme biti kampanjsko, mora biti sistematično, takorekoč vsakodnevno. To je stalno in zelo odgovorno delo.

V velenjski občini je bilo v preteklem letu sprejetih premalo delavcev, naprednih kmetov, kmetijskih delavcev, iz ustanov, trgovin, gostinstva in obrti.

Za nas ni važno samo to, da imamo v velikih podjetjih močne organizacije, za nas je tudi zelo važno, da imamo v vsaki gospodarski organizaciji, v vsaki vasi, zadrugi, kmetijskem posestvu, delavnici, svojo osnovno organizacijo. Mi moramo iti v širino in ne na kvaliteto. Čimbolj bomo šli v širino pri sprejemanju in bolj pazili koga sprejemamo, toliko več in boljših ljudi bomo našli za nove člane Zveze komunistov, večja bo naša aktivnost, boljše bo delo komunistov in širša bo postala naša fronta dela.

Kakor je v našem družbenem življenju preprežena gospodarska, politična, kulturna, zdravstvena in socialna mreža, tako morajo biti preprežene povsod tudi subjektivne sile, ki delujejo na vsakem koraku in sektorju dela in življenja.

(Nadaljevanje s 3. strani)

Smatram, da je konferenca, ki jo imamo, samo delovni dogovor med dvema delovnima dnevnoma, dogovor, ali je naša pot pravilna in jasna in če rezultati potrjujejo tista predvidevanja, ki smo jih v posameznih etapah načrtali.

S sigurnostjo lahko trdimo, da rezultati potrjujejo pravilnost naše splošne orientacije, da imamo v delu še pomanjkljivosti, ki jih bo treba nujno odpraviti, ki pa vendarle niso bistveno vplivale na naš razvoj. Mnogo je še pro-

blemov, ki se jih nisem dotaknil, od šole do proizvodnje, izredno važnih za naše jutrišnje delo, smatram pa, da je bistveno povedano. To je namreč v tem, da naša praksa, naš razvoj rabi ljudi, ki so z dušo in srcem vživeti v naš sistem in ga s pomočjo stalne osebne politično-ideološke izgradnje dopolnjujejo in oblikujejo. Ta zahteva se postavlja pred nas komuniste in okrog nje se vrtili vsa naša vsakodnevna problematika.

Na koncu želim, da bi bila diskusija o problemih in delu zelo plodna, predvsem pa želim, da prenesemo naše današnje sklepe, ki se bodo izoblikovali, med naš kolektiv, s ciljem, da bodo rezultati ob prihodnji konferenci še

Tovarišice in tovariši,

Zveza komunistov je še vedno revolucionarna organizacija, avantgarda in vodilna sila, to je borbena organizacija. Mi komunisti se bomo morali dalje boriti do popolne zmage, do socializma, do komunizma. In za to borbo moramo mobilizirati in usposobiti široke množice ljudi, ker sami ne moremo izvršiti vsega.

Med vsemi sovražniki, ki jih še imamo, je danes še vedno naš največji sovražnik neznanje, to se pravi ljudska neumnost. Proti temu sovražniku se je sicer toliko borili. Imamo pa dobro orožje in to orožje je znanost ter naši uspehi v zunanji in notranji politiki, ki smo jih dosegli. Zato pa se moramo vztrajno izobraževati,

da se bomo naučili to orožje aktivno, dobro in pravilno uporabljati.

Izobraževanje novih in starih komunistov pa mora biti tesno in organsko povezano s tekočo politično aktivnostjo in praktično idejno borbo, za dviganje akcijskih sposobnosti organizacije in članstva, za reševanje aktualnih problemov, ki se vsakodnevno pojavljajo v naši socialistični praksi.

Mi moramo od svojih aktivistov zahtevati, da so svojim nalogam kos, da pri svojem delu ne zvedene zgolj v mehanične izvršilce direktiv — v politične filistre, da se ne zapirajo pred množicami, temveč da so vredni imena političnih delavcev — komunistov, da znajo samostojno, s prepričevanjem pridobivati ljudi, da sprejemajo stališča, katera Zveza komunistov smatra, ali sam smatra za pravilna in napredna. Kolikor se socialistična demokracija bolj razvija, toliko bolj morajo biti komunisti na straži, oni morajo povsod delovati kot komunisti, oni morajo voditi politiko s prepričevanjem, usmerjati množice in dajati iniciative, ne smejo se bati nastopiti pred množicami.

Samo po sebi pa je razumljivo, da vse to lahko uspešno izvajamo samo tedaj, če je notranje delo organizacije Zveze komunistov res živo, če je idejno življenje v organizaciji, do kraja razgibano, če se na sejah v najširši diskusiji prinašajo sklepi, če vlada med komunisti tovarištvost, če vlada v organizaciji taka atmosfera, ki vsakega poslanca vzpodbuja na učenje in za razvijanje svoje sposobnosti. Naši vodilni funkcionarji morajo vnašati v vse delo več idejnosti, razvijati članom veselje do teorije, zanimanje za ideološka vprašanja in potrebo za samostojno študiranje. Če pa tega ni, potem tudi najboljše organizirani tečaji, predavanja in seminarji in najboljše učne metode ne prinašajo dovolj uspeha.

V naše politične šole moramo pošiljati najboljše komuniste, take, ki bodo po končani šoli politično delali na svojem delovnem mestu ali na terenu ter svoje znanje, ki so ga pridobili v šoli, prenašali na svoje tovariše pri delu. Dogajajo se tudi slučajji, da se absolvent politične šole po končanem študiju pasivizira in da on organizaciji in podjetju ali ustanovi, ki ga je poslala na študij, nič ne koristi. On čaka samo na boljše delovno mesto. Tak komunist v vsakem slučaju škoduje, ker tak komunist pasivizira tudi svojo okolico. V šolo je treba pošiljati aktivne in preverjene komuniste, ki že imajo nekaj teoretične — ideološke podlage.

Danes se ni težko izobraževati, vse imamo na razpolago, oblast je v rokah delovnega ljudstva, nikdo nas ne ovira na sejah, na sestankih in zborovanjih, ni zadržev, ki bi nas preganjali, nise nam treba skrivati, kakor v stari Jugoslaviji. Stari predvojni komunisti dobro vedo, kako je bilo. Mi nismo imeli nobene literature, časopise; pollegalni časopisi, ki smo jih izdajali, so bili

vedno cenzurirani in v glavnem že po tretji številki zaplenjeni. Na ilegalni partijski časopis in na literaturo, ki ga je izdajal Centralni komitet v inozemstvu, smo komaj čakali, da smo ga dobili in ta je prihajal samo v nekaj izvodih. Danes imamo časopise, literaturo, knjige, brošure, vsak čas lahko skličemo sejo, konferenco, plenuma itd., imamo politične šole in vendar ideološki in politični nivo širokega članstva ni tako visok, kakor je bil pred vojno. To je zaskrbljujoče in bo treba popraviti.

Ni dovolj, tovarišice in tovariši, da se samo mi komunisti izobražujemo, temveč moramo skrbeti, da se izobražujejo vsi delovni ljudje, da se izobražuje ves narod.

Novi problemi, novi uspehi tehnike in pospešen družbeni razvoj vplivajo na človeško delo od vajenca do generalnega direktorja, zato mora biti izobraževanje kontinuirano in sistematično razvijanje znanja in spretnosti vseh članov kolektiva od vajenca do generalnega direktorja.

Da se doseže vse tisto znanje in spretnost, ki je potrebna vsakemu članu kolektiva in vsakemu podjetju, da bi imelo sposobne ljudi, potem mora biti izobraževanje planirano in sistematično, mora biti vsklajeno s problemi poedinca, podjetja in skupnosti in mora biti elastično.

Tudi tukaj velja, kot v Zvezi komunistov, da se izobrazba dobro razvija, če vlada v podjetjih prava atmosfera. To pomeni, da se izobrazba dobro razvija in napreduje, kadar skrbimo za človeka, kadar je sistem nagrajevanja pravilno urejen, da se ocenjevanje dela in napredovanje pri delu pravilno izvršuje, da so odnosi tistih, ki vodijo podjetje, do delavcev taki, da imajo delavci možnost, svoje znanje koristiti in da v podjetju ustvarjajo tako atmosfero, ki vzpodbuja k učenju in razvijanju svojih sposobnosti.

Izobraževanje ni in ne sme postati dobrodelnost, temveč vsakodnevna potreba gospodarskega in družbenega življenja, ki zaradi hitrega porasta proizvodnih sil postaja iz dneva v dan vse bolj komplicirano.

Tovarišice in tovariši!

Namenoma sem vam o aktivnosti komunistov in o izobrazbi toliko govoril, ker bi rad, da bi se politično delo začelo v Šaleški dolini bolj razvijati in da bi Socialistična zveza in druge organizacije bolj zaživele in se bolj aktivizirale. Ker ste pa vi rudarji komunisti tudi vsi člani Socialistične zveze in ker tudi vas pri tem delu čaka ogromna naloga, bo izobrazba nujno potrebna.

Socialistična zveza se je že povsod afirmirala kot demokratična tribuna državljanov, na kateri lahko državljan iznašajo svoje probleme in zahteve, o njih diskutirajo in predlagajo rešitve in s tem tudi vplivajo na politiko samoupravnih organov v občini. To pa zahteva od vodstev in organizacij Socialistične zveze v občini tesnejše sodelovanje z organi samouprave in družbenimi organizacijami v občini, da v

skladu s prebujeno iniciativo članov odločneje pristopajo k reševanju vseh aktualnih problemov.

Nujno je, da se ta iniciativa članov, kakor drugi aktualni gospodarsko-politični problemi, tako tudi mišljenja in predlogi rešujejo in obravnavajo na sejah samoupravnih in krajevnih organov občinskega odbora. Drugače se lahko zgodi, da se krajevna in občinska vodstva znajdejo na

repu dogodkov, njihova aktivnost bi tako oslabela, kar bi škodovalo nadaljnjemu razvoju in krepitvi Socialistične zveze. Z eno besedo povedano — potrebno bo odločno ojačati delo, to je pojasnjevati politične in gospodarske pojave, reševati probleme, ki interesirajo državljan in na ta način v praksi dopolnjevati metode političnega dela v Socialistični zvezi. Vi in ostale organizacije Zveze komunistov, kakor tudi krajevna in občinska vodstva SZDL pa sta premalo objasnjevali in delali na tem, da bi široke množice resnično spoznale politično vlogo Socialistične zveze ter kakšne pravice in dolžnosti imajo v njej.

Ta slabost se odraža predvsem v tem, da se je nakopičilo vse preveč problemov, kot so: samoupravljanje v nekaterih podjetjih, vprašanje osebnih dohodkov, demokratizacija v vodenju gospodarskih organizacij, v trgovini, gostinstvu in družbenih službah nasploh, v problemih življenjskega standarda, stanovanjskih in drugih komunalnih problemih in dejavnostih. Vi dobro veste, da so se ta in druga vprašanja na terenu na razne načine komentirala in tolmačila, večkrat tudi v nasprotnem duhu našim pravnim ukrepom, ki so bili podvzeti. Vaše organizacije pa se niso vedno znašle ali pa so bile pre-slabe, da bi se pravi čas in dovolj angažirale za pravilno osvetljevanje in reševanje teh problemov.

Tak nepravilen odnos do raznih resnih problemov lahko privede do zelo negativnih posledic

in škode, ki povzročijo, da aktivnost članstva Socialistične zveze oslabi, ker članstvo s takim objasnjevanjem ni zadovoljno. Socialistična zveza tudi še ne zajema in obravnava političnih problemov, ki so vezani na gospodarske organizacije in na občinske organe, katere še tudi ne vodijo dovolj računa o problemih, ki zadevajo delavce, kot na primer preskrba, prehrana (sedaj je že

se je zgodilo, da so o nekaterih vprašanjih v občini odločali sam komitet ali sam sekretar Zveze komunistov in ljudski odbor, mimo Socialistične zveze, sindikatov in Ljudske mladine, pa tudi mimo članov Zveze komunistov.

Nedvomno je, da se mora občinski komitet Zveze komunistov baviti z vsemi političnimi problemi, da mora biti članstvo Zveze komunistov informirano in na

boljše, ker kmetijstvo že daje) usluge družinam, servisi itd. — dalje birokratski postopki upravnih organov in uradov, nedemokratski postopki pri delu organov upravljanja, kar se vse politično slabo odraža v občini.

Po vseh teh in raznih drugih vprašanjih morajo organizacije Socialistične zveze in druge družbene organizacije povečati svojo politično aktivnost ter zajeti v svoj delokrog vse te probleme. Politična aktivnost in podpora Socialistične zveze lahko organom in organizacijam v podjetjih samo pomagata, da bodo vsi ti problemi hitreje rešeni.

Politična aktivnost Socialistične zveze je imela večkrat karakter kampanje, kar je bilo za mobilizacijo delovnih ljudi za konkretne akcije koristno in potrebno. Vendar pa je bila slabost v tem, da je nastajal v času med kampanjami vakuum v političnem delu. Med tem časom je popuščalo politično obveščanje in pritegovanje članstva k vsakodnevni aktivnosti. Politično delo je bilo obrnjeno preveč nazaj.

Organizacije so največkrat objasnjevale samo pretekle dogodke in že sprejete politične in gospodarske ukrepe, manj pa so delale na političnem pojasnjevanju v pripravah za razne ukrepe. Čeprav je ta način objasnjevanja tudi potreben, pa ne more biti sprejemljiv za reševanje problemov komune, posebno pa ne za one probleme, ki so politično zelo občutljivi za življenje delovnih ljudi, ki bi morali v pripravah sodelovati in imeti priložnost povedati svoje mišljenje in želje. Še

tekočem, da se tako lahko vključijo v reševanje teh problemov. Na osnovi sklepov VII. kongresa ZKJ pa je tudi potrebno, da gre ta aktivnost preko Socialistične zveze in drugih politično-družbenih organizacij ter organov.

Dolžnost članov Zveze komunistov je le, da vplivajo in podpirajo druge organizacije in organe, da le-te razpravljajo o nastalih problemih in da se komunisti na teh sestankih, konferencah, zborih in samoupravnih organih, javno in z argumenti borijo za prinašanje takih sklepov, ki so v skladu s potrebami našega razvoja. Komunisti se morajo več pogovarjati z ljudstvom. Ne smejo ravnati tako, da samo oni govorijo in pojasnjujejo, da zastopajo samo svoje stališče, temveč morajo tudi potrpežljivo poslušati mnenja, predloge in kritike, analizirati morajo vsak ukrep, ki se sprejme ali ne in ne smejo biti nedostopni.

Socialistična zveza kot politična tribuna mora ustvarjati javno mišljenje o posameznih problemih in preko njega vplivati na državne in samoupravne organe, da ti prinašajo takšne zaključke, ki ustrezajo družbenim in lokalnim potrebam. Člani Socialistične zveze morajo imeti na razpolago podatke, pokazatelje

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

in analize vsega dogajanja v komuni, na osnovi katerih lahko samostojno razpravljajo o vprašanjih, ki jih zadevajo in predlagajo rešitev.

Smatram, da bodo politične in druge informacije najtočnejše, če boste ustvarili živ in vsakodnevni kontakt z ljudmi v organizacijah in med občinskimi odbori SZDL.

Vi imate v Saleški dolini veliko možnost obveščanja ljudi, ker terensko vaša občina ni velika. Poslužujete se lahko telefona, kolesarjev itd., posebno sedaj, kot sem izvedel, da nameravate postaviti mali radiooddajnik, to bo najboljša možnost obveščanja po vsej občini. Slišal sem tudi, da mislite iz lista »Rudar« napraviti svoj občinski tednik, ki se bo lahko bavil z domačo problematiko. List bo moral biti zrcalo vse občine, glasilo samoupravnih organov, prinašati bo moral sklepe in predloge teh organov ter občinske sklepe in uredbe. Pisati bo moral v lepem domačem jeziku, ne pa v nekem funkcionarskem žargonu. Izraža naj se v čistem in jasnem slogu, brez raznih tujk, ki jih preprosti državljan ne more razumeti.

Tovarišice in tovariši!

Jaz sem vam namenoma toliko govoril o vlogi Socialistične zveze in o načinu njenega delovanja in o pravicah in dolžnostih njenih članov, da boste SZDL ojačali, utrdili in aktivirali, da bo postala resnična demokratična tribuna državljanov, da boste lažje razpravljali o 7-letnem planu in perspektivnem programu razvoja Saleške doline.

Socialistična zveza bo morala biti organizator najširših diskusij pri obravnavi programov in planov, vplivati bo morala na gledanje in usmerjati aktivnost delovnih ljudi na vsa važna vprašanja pri izvrševanju planskih nalog, na proizvodnjo, na razdelitev družbenih dohodkov, investicij, metode razdelitve osebnih dohodkov, produktivnost in rentabilnost podjetja, na razvoj poedinih gospodarskih panog, na usposabljanje in izobraževanje ljudi, da bodo čimbolje in čim ceneje proizvajali.

Taka aktivnost SZDL po vseh vprašanjih bo pomenila istočasno tudi borbo proti nepravilnim, ne-socialističnim in primitivnim gledanjem ter tendencam, ki tudi pri vas od časa do časa prihajajo do izraza.

Tovarišice in tovariši!

Jaz sem že večkrat in v več primerih govoril o velikem perspektivnem razvoju gospodarstva v celjskem okraju, posebno pa še o perspektivnem razvoju Saleške doline in velenjske občine. Samo pogledjmo, kaj se je naredilo? — Pogledjmo 15 let nazaj, kako je ta

krat izgledala ta lepa dolina in kako se je takrat živelo, kako pa izgleda danes in kako se danes živi. Lahko pritrđimo izjavi Hruščeve hčerke, ko je dejala ob priliki obiska v Velenju: »Zdes jest komunizam«! (Tukaj je že komunizem.) Danes ima ljudstvo vso demokratično pravico in samo upravlja svoje gospodarstvo ter politično-komunalne zadeve. Dosedanji gospodarski razvoj in uveljavitev komunalnega samoupravljanja sta ustvarila najboljše pogoje za nadaljnji razvoj.

Tovarišice in tovariši!

Pri določanju perspektivnega programa Saleške doline boste morali upoštevati predvsem smernice programa gospodarskega razvoja Jugoslavije, republike in posebno upoštevati dosedanji razvoj Saleške doline, njene specifične pogoje in situacijo, v kateri se nahaja ter na osnovi gospodarskih uspehov, ki so doseženi in po potrebah bodočega razvoja.

V Saleški dolini se bo v perspektivi mnogo gradilo: energo-kemokombinat in kemično-predelovalna industrija iz surovin, ki jih bo pridobival energo-kemični kombinat. V Sloveniji se je pokazala velika potreba po novi elektro-energiji, zato se bo v 7-letnem planu morala graditi nova termocentrala v Šoštanj. Zaradi energo-kemokombinata in termocentrale se bo moral razširiti rudnik in bo moral povečati proizvodnjo. Razširiti bo morala svojo proizvodnjo tudi tovarna »Gorenje«, ki bo postala z izgradnjo novega objekta in z avtomatizacijo največje in najmodernejše podjetje te dejavnosti v Jugoslaviji. Večjo rekonstrukcijo in novogradnjo bo izvršilo tudi podjetje »Chrommetal«. V ostalo predelovalno industrijo, ki se nahaja v zelo slabem stanju, boste morali vlagati še nadalje večja sredstva za generalno rekonstrukcijo podjetij, predvsem v Usnjarno in druga manjša podjetja, za nabavo nove in boljše mehanizacije ter strojev.

V kmetijstvu, kolikor ga je v Saleški dolini in občini, boste zaradi večjih potreb mleka in mesa, morali razviti živinorejo v kooperaciji s kmetijskim posestvom, ravno tako zaradi vedno večje potrebe boste morali razvijati tudi vrtnarstvo in sadjarstvo.

Nuditi boste morali večjo pomoč in se truditi za državno kmetijsko posestvo, zadrugo in združno posestvo. Vse to je še več ali manj v neredu ter zaostalo. Predvsem boste morali vašo pozornost usmerjati na razvoj in povečanje socialističnega sektorja, dalje na kooperacijo z individualnimi kmetijskimi proizvajalci, posebno še v živinoreji.

Posebno pažnjo boste morali posvečati uslužnostni obrti, ki ne zadostuje današnjim potrebam. Razvoj obrti pri vas ni šel v korak z ostalim gospodarstvom in napredkom. Zaradi tega je nujno potrebno povečati število raznih obrtnih obratov, posebno pa še, ker se tukaj že danes mnogo

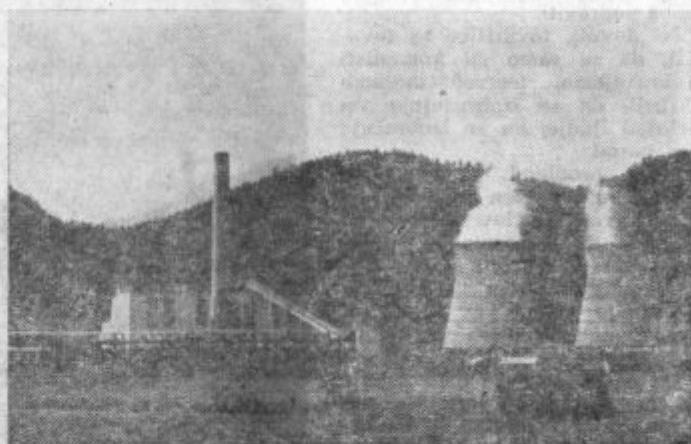
gradi in se bo v bodoče še več. Vi imate z obrtniki vedno težave, ker so njihove storitve in kapacitete premajhne. Ti obrtni obrati morajo biti v resnici uslužnostnega značaja.

V trgovini in gostinstvu bo treba napraviti energične ukrepe za izboljšanje njihovega delovanja. Treba je vzpostaviti red in disciplino, povedati jim, da so tukaj trgovine in gostilne zaradi ljudi, ne pa ljudje zaradi njih.

Trgovine imajo zelo lepe lo-

Tovarišice in tovariši!

Mnogo je še drugih vprašanj v komunalni politiki, o katerih boste morali razpravljati na sestankih SZDL. Potrebno pa bo tudi, da vsi kolektivni razpravljajo o perspektivnem programu svojega podjetja, koliko sredstev bodo dali za investicije (osnovna in obratna), koliko za strokovno izobrazbo, štipendije, za kulturo in oddih, koliko sredstev bodo prispevali za komunalne potrebe,

kale, vendar potrežba in asortiman blaga ni vedno popoln, posebno ne pri prehrabnih artiklih, do takih, ki zrastejo tukaj na državnem posestvu — tu pred nosom.

V cell občini ni nobene dobre gostilne. Dobra gostilna ni odvisna samo od ne vem kako modernih in lepih prostorov. Tudi v manjših gostilnah, kakor so bile včasih, v kmečkih gostilnah, se da prostor lepo urediti. Za gostilno je važno, da je čista, da je dobra potrežba in da je nekaj dobrega na krožniku in v kozarcu. Vsega tega pa v teh gostilnah vedno ni. Vsaka slaba gostilna pokvari najlepšo okolico. Zato bo treba, te že obstoječe gostilne in hotele napraviti dobre, ker so potrebne za domače potrebe, posebej pa še za vse večji razvoj turizma v tem kraju. Velenje in Saleška dolina z bližnjo okolico so nekaj zelo lepega in privlačnega za domače in tuje turiste. Tudi to bo občini in gospodarstvu prineslo novih sredstev. Zato boste ravno za turizem nujno rabili dobre gostilne in trgovine. Sploh boste morali to vprašanje temeljito obdelati in potem nekaj ukrepati.

V teh letih boste morali graditi še najmanj 1000 stanovanj. Hkrati s stanovanjsko izgradnjo boste morali graditi tudi šole, moderne trgovske lokale in prostore za razne organizacije, krajevne odbore itd., kjer se bodo lahko zbirali in delali. Vsak zazidalni načrt bo moral te prostore tudi predvideti.

za stanovanja, kako bodo razvijali proizvodnjo in dvigali produktivnost.

Vi boste v izgradnji potrebovali mnogo novih ljudi, gradbene delavce in druge, ki bodo prihajali iz vseh krajev, tudi iz drugih republik, ki bodo iskali zasluzka pri vas.

To bo v glavnem kmečki element in mladina, ki ne pozna Slovenije in naše slovenske navade. Vi boste morali te ljudi lepo sprejemati kot svoje delovne tovariše, jim pomagati, da se čimprej vživijo v naše razmere. Ze danes morate začeti misliti, kje in kako bodo stanovali, kako se bodo prehranili, kako jih boste uvajali v družbo, da ne bodo taval sami okoli, kako jih boste uvedli v organizacijo. Ustvariti morate dobre odnose z njimi, tako da se bodo nazvali naših navad, da bodo postali zadovoljni ter tako vestni in pridni delavci, da se bodo dobro počutili pri nas.

Ze obstoječi urad za zaposlovanje delavcev in temu sorodni koordinacijski odbor naj bi posvetil čimveč pozornosti in pažnje za čim boljše in zadovoljivo vključevanje prihajajočih delavcev v družbeno-politično življenje.

Vse te nanizane probleme, ki obstojajo in ki se še bodo pojavili, morajo člani Zveze komunistov preko Socialistične zveze in drugih političnih organizacij intenzivno in čim krajšim potom reševati in na ta način ustvariti čimboljše pogoje za razvoj in prosperiteto Saleške doline.

Trgovsko podjetje VELMA - VELENJE

sprejme v uk:

10 vajencev — predvsem fantov z dokončano

osemletko

Ponudbe pošljite na Upravni odbor trgovskega podjetja

VELMA — VELENJE

ORGANIZACIJSKO POROČILO RK ZKS

Ko pregledujemo realizacijo sklepov in programa organizacije ZK, sprejetih na lanski rudniški konferenci, lahko ugotovimo, da je Zveza komunistov kot najzavestnejša subjektivna sila večina zastavljenih nalog v redu izpolnila. Delo komunistov v preteklem obdobju je bilo zelo razgibano. Temu so v znatni meri botrovali številni pomembni dogodki tega časa, ki so od organizacije Zveze komunistov zahtevali, da la prilagodi svoje delo in svoj program tem dogodkom. Predvolilna aktivnost, volitve, priprava in razprava o statutu, referendum, obisk visokih gostov, organizacija pomoči za Skopje itd., vsi ti pomembni dogodki so imeli močan odraz pri delu komunistov velenjskega rudnika. Poleg teh dogodkov je za preteklo obdobje posebno značilna nenehna rast našega gospodarstva s prav posebnim poudarkom na produktivnosti ter ekonomičnosti kot tudi po pospešenem in prav gotovo tudi kvalitetnejšem razvoju delavskega in družbenega samoupravljanja, kar je prav tako zahtevalo od komunistov še mnogo več akcijske moči in konkretnega dela.

Vsi ti in še nekateri drugi momenti, so narekovali potrebo, da se je v medkonferenčnem času organizacija ZK v našem kolektivu spoprijela z vrsto vprašanj pri izboljšanju delovnih in življenjskih pogojev članov rudnika in kot politična organizacija mobilizirala vse napredne sile pri reševanju mnogih vprašanj v samem kolektivu kot tudi izven njega.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA ZK V NAŠEM PODJETJU

Trenutno je v članjenih v organizacijo ZK 416 članov našega kolektiva, kar predstavlja 12 % glede na celotni staž. Od teh je glede na strukturo zaposlenosti: 12 inženirjev, 2 ekonomista, 2 pravnik, 38 tehnikov, 13 fin. uslužbenec, 58 ostalih uslužbenec, 45 VK delavcev, 176 KV delavcev, 45 PK delavcev, 25 NK delavcev.

Povprečna starost članov ZK na rudniku je okrog 39 let, povprečni staž v ZK pa je okrog 5 let.

V preteklem letu je delovalo v sklopu organizacije ZK na rudniku 17 osnovnih organizacij. Od teh je 10 jamskih, ki vključujejo 260 članov in 7 zunanjih s 156 člani. Vsaka osnovna organizacija ima 3- ali 5-članski sekretariat, ki samostojno vodi organizacijo. Delo osnovne organizacije usmerja, nadzoruje in koordinira rudniški komite, ki je v pretekli mandatni dobi štel 15 članov. Pri rudniškem komiteju so delovale tudi tri komisije: ideološka, kadrovska in revizijska komisija.

DELO KOMITEJA

Rudniški komite ZK se je v preteklem mandatnem obdobju sestajal na rednih in razširjenih sejah. Skupno je imel 11 sej na katerih je obravnaval naslednja vprašanja:

I. seja: organizacijska vprašanja — volitve sekretarja.

II. seja: formiranje komisij in aktivov, obravnava sklepov letne konference, sprejem novih članov.

III. seja: obravnava kandidatne liste in priprava na volitve odbornikov zbora delovne skupnosti občinske skupščine ter poslancev za skupščino SFRJ in SRS, obravnava kandidatne liste za upravni odbor in disciplinsko komisijo RLV, proslava 1. maja. Seja je bila skupna z IO sindikata RLV in RK ZMS.

IV. seja: perspektivni razvoj Šaleške doline (občina, RLV, EKK) problematika RLV (nezgode, skrajšanje del. časa). Seja je bila skupna z IO sindikata RLV in RK ZMS.

V. seja: organizacijska vprašanja (reorganizacija OO ZK v jami) naloge in pomoč komunistov pri izvedbi volitev za poslance, sprejem novih članov v org. ZK.

VI. seja: praznovanje 3. in 4. julija, razdelitev sredstev organizacijam in društvom.

Seja je bila skupna z IO sindikata RLV in RK ZMS.

VII. seja: problematika proizvodnje, prihod tov. Tita in tov. Hruščova.

VIII. seja: obravnava osnutka statuta RLV, prihod Tilo — Hruščov. Seja je bila skupna s člani IO sindikata in RK ZMS.

IX. seja: priprava na letne konference OO ZKS, analiza posojila in pomoči za Skopje, študij za komuniste RLV, organizacijska vprašanja.

X. seja: priprave na referendum, analiza razprav po kolektivnih sestankih v zvezi s statutom. Seja je bila skupna z IO sindikata.

XI. seja: priprave na letno konferenco komunistov RLV, analiza letnih konferenc OO ZKS.

Vsem sejam komiteja so vedno prisostvovali tudi sekretarji OO ZK in člani revizijske komisije. Poleg teh so bili na seje vedno vabljeni tudi predstavniki Obk ZKS in OK ZKS. Udeležba članov komiteja na sejah je bila dobra in znaša v povprečju 82 %.

DELO OO ZKS

OO ZKS so v pretekli mandatni dobi delale na osnovi programa in sklepov lanskoletnih konferenc in po smernicah rudniškega komiteja. Imele so redne in izredne seje na katerih so komunisti obravnavali proizvodne probleme poslovne uspehe EE, ideološko izobraževanje, sprejem novih članov, kadrovske problematiko, nadaljnjo decentralizacijo samoupravljanja, strokovno izobraževanje, informiranje, skrajšanje delovnega časa, rekreacijo, prehrano, reševali so vprašanja med-

sebojnih odnosov, vprašanje religije, skratka na sestankih OO so komunisti v svojih razpravah posegli skoraj v vsa področja družbene dejavnosti. Iz grmade vseh teh vprašanj in problemov, ki so jih komunisti v preteklem letu reševali sledi, da je bilo njihovo delo uspešno in da so odigrali svojo vlogo. Bilo pa bi napačno, če bi trdili, da so bile vse OO pri svojem delu enako uspešne in vsi komunisti enako aktivni. Delo osnovnih organizacij namreč v veliki meri zavisi od aktivnosti posameznih sekretarjev v teh organizacijah. Vse te organizacije, v katerih je sekretar dovolj prizadeven, so zelo dobre, nasprotno pa je aktivnost slabša tam, kjer so tudi sekretarji slabši. Skoraj za vse osnovne organizacije je značilno, da so v preteklem letu dale vse premalo poudarka idejnosti svojega članstva kakor tudi, da so posvetile vse premalo skrbi sprememu novih članov. Samo 19 sprejetih v preteklem letu dovolj zgovorno potrjuje upravičenost te trditve. Res je, da ne moremo meriti moč Zveze komunistov po številu članstva, ampak predvsem po idejni zavesti in družbeno politični aktivnosti vseh članov. Sprejemi v lanskem letu kažejo, da so se osnovne organizacije sicer znebile kampanjskega sprejema v ZK, zašle pa so delno v drugo skrajnost, vse preveč kritične presoje pogojev za sprejem. Pomanjkljivosti pri delu osnovne organizacije so se pojavljale tudi pri določenih organizacijskih vprašanjih. Gre za neredno dostavo zapisnikov posameznih sestankov kot tudi za neurejeno dokumentacijo predvsem v zvezi s sprejemi v organizacijo ZK. Prav tako je bilo premalo pozornosti posvečeno kaznovalniki. V mislih imam predvsem tiste kazni, ki so bile izrečene nekaterim članom že celo pred več leti in jih ti imajo še danes, kljub temu, da so kazni v večini primerov dosegle svoj namen in v pozitivni smeri vplivale na kaznovanega. Ta ugotovitve bo v prihodnje terjala prav gotovo mnogo več doslednosti. V preteklem letu so bili 4 člani kaznovani z izključitvijo in 6 s črtanjem iz evidence.

ŠE NEKAJ BESED O LETNIH KONFERENCAH OO ZKS

Letne konference OO ZK so bile izvršene v obdobju od 15. novembra do 15. decembra. Udeležba članov na konferencah je bila dobra, in znaša 75 %. Na teh konferencah so bili na novo izvoljeni 3- do 5-članski sekretariati, 8 osnovnih organizacij pa je zamenjalo sekretarje. V želji, da bi bile te konference tako organizacijsko kot tudi vsebinsko kar najboljše pripravljene sta občinski in rudniški komite posvetila veliko pozornost že samim pripravam na konference. Zaradi dobrih priprav tudi uspeh ni izostal. Za vse konference lahko z

upravičenostjo trdimo, da so bile dobro organizirane in so tudi v celoti uspele. Člani ZK so na konferencah v najbolj konkretni obliki analizirali svoje delo in aktivnost. Največ pozornosti je bilo posvečeno delu komunistov v proizvodnji in nalogam, ki jih imajo komunisti za doseganje čimboljših proizvodnih rezultatov. Poudarjeno je bilo, da bi lahko komunisti z bolj aktivno vključitvijo v reševanje proizvodnih problemov še več prispevali k boljšim proizvodnim uspehom, kajti boljši proizvodni rezultati so poleg nekaterih objektivnih težav tudi subjektivnega značaja in je njihova rešitev v prvi vrsti odvisna od tega kako aktivno se bodo vsi člani kolektiva, še zlasti pa komunisti, kot usmerjevalci vseh dogajanj, vključili v reševanje proizvodne problematike. Na konferenci so komunisti dali v veliki meri tudi poudarek nadaljnji rasti in krepitvi samoupravljanja ter decentralizaciji. Poudarjeno je bilo, da smo v našem kolektivu dosegli na tem področju že zelo lepe rezultate in da bo nujno treba v tej smeri tudi naprej. Skoraj na vseh konferencah je bilo naglašeno, da so ravno uspehi, doseženi na področju samoupravljanja, osnova vsem ostalim uspehom, ki smo jih v preteklosti dosegli. Prav zaradi tega bo treba nadaljnemu poglabljanju samoupravljanja posvetiti še veliko več pozornosti. Vso skrb bo treba posvetiti obračunskim enotam, ki še vedno ne izpolnjujejo svoje vloge. Letne konference so dale velik poudarek tudi ideološki vzgoji članov ZK. Ugotovljeno je bilo, da komunisti ravno temu vprašanju v preteklosti niso posvetili toliko skrbi, kot bi bilo potrebno. Nakazana je bila potreba po organizaciji več študijskih sestankov kot tudi individualnega študija. V lanskem letu so sicer bili organizirani taki sestanki, v okviru programa dela ideološke komisije pri Občinskem komiteju. Žal pa udeležba pri tem študiju ni bila vedno najboljša. V preteklem letu je bilo prav tako organizirano več seminarjev in predavanj, namenjenih predvsem novosprejetim članom, vendar se je tudi tu pojavil problem udeležbe. V zvezi z ideološkim izobraževanjem članov ZK je bila na konferencah dana tudi vsa podpora večernim političnim šolam kot izredno pomembni in uspešni obliki politično-ideološkega izobraževanja. Večerno politično šola, ki je bila organizirana v preteklem letu, obiskuje 19 komunistov iz našega kolektiva. Na letnih konferencah so komunisti ugotavljali tudi premajhno aktivnost v smeri razširitve organizacije ZK. V prihodnje bo treba ravno po tem vprašanju napraviti znatno več. Skrb za nove člane sploh ne bi smela biti problem, saj je v našem kolektivu mnogo takih ljudi, ki so s svojim aktivnim delom že dokazali, da bi bili vredni članstva ZK. Ve-

Rudar

Stev. 2 — 15. februar, 1964

Ing. Grašič Janez, vodja EE jama vzhod:

je govoril o proizvodnji v letu 1963, katero je označil kot pozitivno in uspešno, kljub mnogim težavam, ki so se v teku leta pojavljale.

Opozoril je na vidno povečanje proizvodnje v letu 1964 in s tem v zvezi na probleme, katere bo treba premostiti, če hočemo, da bo proizvodnja realizirana. Kot problem je označil pomanjkanje delavcev za jama, kar ima za posledico nedeljsko delo, plačevanje letnih dopustov itd. S tem v zvezi je poudaril, da je težko dobiti ljudi za rudarsko delo zaradi tega, ker je rudarsko delo eno najtežjih in je postavljeno v nepravilno razmerje z ostalimi, lažjimi vejami industrije. Zaradi težine in nevarnosti dela, se ljudje raje zaposlujejo v ostalih vejah industrije, saj tudi pri zaslužku niso mnogo na slabšem. Prav bi bilo, da bi se pri rudarstvu upoštevala težina dela, nevarnost dela in odgovornost pri delu in rudarje postavilo na mesto, ki jim pripada. Nadalje je govoril o potrebi zmanjšanja nezgod in ugotavlja, da so nezgode v glavnem zaradi neoprevidnosti. Zato bi bilo potrebno najti način, kako te nezgode zmanjšati. Velik problem za leto 1963 predstavlja tudi 583 neopravičenih izostankov v jami vzhod. Na prvi pogled se zdi, da to število ne predstavlja nekaj posebnega, vendar če pomislimo na učinek, na izgubljeni proizvodnji in če v tem gledamo potrebo industrije, nam je teh 583 neopravičenih izostankov napravilo najmanj 16—17 milijonov dinarjev škode. V bodoče je potrebno te neopravičene izostanke obravnavati drugače, strožje.

Tov. Grašič je nadalje govoril o utrditvi ekonomskih enot v letu 1963 in poudaril, da bo leta prišla še bolj do izraza v letošnjem letu, ko se bo delalo na temeljiti pripravi 42-urnega delovnika. Predlagal je tudi, da naj bi se v bodoče razni poskusi s stroji vršili na takem mestu, da ne bi ti v toliki meri vplivali na proizvodnjo.

Ob zaključku je dejal, da bi morali vsi člani Zveze komunistov bolj sodelovati pri reševanju raznih problemov. S tem v zvezi je opozoril na disciplino članov ZK, kakor tudi na nujno izobraževanje, da bodo kos postavljenim nalogam. Večjo skrb je treba posvetiti tudi dotoku mladih ljudi v organizacijo Zveze komunistov.

Štih Alojz

je govoril o mladinski organizaciji in njenem delu ter dejal, da se večkrat mladina kritizira zaradi nedelavnosti, vendar temu ni tako. Na splošno se lahko trdi, da mladina le dela v posameznih družtvih in organizacijah. Za še boljše delo mladine in večjo povezavo predlaga, da bi se s pomočjo starejših članov ZK organiziralo tekmovanje med posa-

V diskusiji so sodelovali

meznimi sekcijami, ker na ta način bi se po njegovem mišljenju pritegnila v delo še ostala mladina, ki danes le še stoji ob strani in na delu ni toliko zainteresirana.

Kortnik Rudi:

je govoril o delu ODS jama vzhod in o uspehih dela EE jama vzhod na sploh, katerega so dosegli s sistematičnim obravnavanjem in tekočem reševanju problemov.

V jami vzhod so uspeli v III. tromesečju zvišati proizvodnjo od leta 1962 za 22 %.

Poudaril je, da so vsi plani in naloge tako napeti, da nekih notranjih rezerv ni. Morali pa bomo še izboljšati organizacijo dela, izpopolniti ciklično delo in ustvariti vse pogoje za organizirano proizvodnjo.

Nadalje je govoril o zaposlovanju delavcev, ki se zaradi težine in nevarnosti dela raje zaposlujejo v drugih vejah industrije. Če pa se že zaposlujejo v rudarstvu, zelo pogosto fluktuirajo. Pri odhodu se izgovarjajo na nizke osebne prejemke, na slabo prehrano in na težino dela. To so problemi širšega značaja, katerih podjetje odnosno ekonomske enote ne morejo rešiti. Pogrešamo pomoč organov komunne, ki bi preko svojih organov lahko v neki meri posegali in uravnavali vsaj v okviru komunne gotove negativne stvari kot so: vprašanje cen, družbene prehrane, preveliko razmerje osebnih dohodkov itd.

Opozoril je tudi na volitve v samoupravne organe, ki so pred nami. Pri izbiri teh ljudi moramo imeti pred očmi reševanje številnih problemov, ter izbrati take ljudi, ki bodo tem nalogam kos.

Goljuf Franc

je govoril o slabem dotoku ljudi — predvsem mlajših vrste ZK. Nujno je, da se organizacija stalno pomlajuje, prav tako pa je nujno, da se posveti več pozornosti idejno-političnemu izobraževanju članov ZK.

Krajnc Maks

Govoril je o večji skrbi za sprejem članov v ZK. To delo mora biti bolj sistematično, če hočemo imeti uspeh. Predvsem moramo misliti na kader iz Rudarske šole, katera razpolaga z velikim številom mladih ljudi.

Kar se tiče članov ZK še vedno ugotavljamo, da je tu nekaj tovarišev, ki so z delom odločno preobremenjeni, na drugi strani pa so člani ZK, kateri ne smatrajo za dolžnost, da bi se vključili v delo v katerikoli organizaciji. Predlaga, da se pregleda članstvo ZK in ugotovi, v kateri organizaciji posameznik dela in kako so uspehi te organizacije.

Kristan Jože

je govoril o težkem delu rudarja. Poudaril je, da je delo rudarja z ozirom na ostale panoge industrije pre malo plačano, kar ima za posledico slab odziv delavcev

za rudarska dela. To stvar bo treba nujno rešiti, ker to ni problem samo rudarjev Velenja, ampak rudarjev v jugoslovanskem merilu.

Lukman Milan

je govoril o religiji in njenem vplivu na mladino v Velenju in o cerkvenih pogrebi. Najti je način dela, da bomo mladino odtegnili od vpliva religije in jo še v večji meri vključiti v naše organizacije.

Kugonič Rozika

je povedala, da se pri vzgoji otrok v glavnem gleda na učitelje, češ, da je njih krivda, če otroci niso vzgojeni, kot bi morali biti. Pripomnila je, da so otroci pod nadzorstvom šole le 4 ure dnevno, ostali čas pa prebijejo doma pri starših. Nujno je, da pri vzgoji v veliki meri pomagajo starši, kakor tudi ostali, kamor se otroci izven šole zatekajo, ker le na ta način bomo lahko govorili o uspehih vzgoje mladine.

Ing. Zagoričnik Stefan

je govoril o 42-urnem delavniku in poudaril, da bo treba z ljudmi o tem še mnogo razpravljati. Nadalje je govoril o pokojninskem zakonu, ki naj bi stopil v veljavo v letu 1965. Prav bi bilo, če bi RLV, morda preko sindikalne organizacije dal svoje mišljenje na merodajno mesto, ali bo lahko rudar pri dosedanjem delu v jami še delal do predvidene starosti 60 let, kako bo z njegovim zaslužkom, ko bo zaradi starosti premeščen na lažje delo itd.

Mravljak Hubert

je diskutiral o delavskem samoupravljanju, o 42-urnem delovnem času in s tem v zvezi o težavah, ki stojijo pred nami. Pri

nas so učinki na evropskem nivou in fizično delo kot organizacijska izvedba je izčrpana. Tu bi v glavnem prišla v poštev nova mehanizacija, to so pa nove investicije, za kar pa so naša sredstva premajhna.

Samo nova mehanizacija bi lahko zaščitila delavca — rudarja, da bi lahko dosegal zahtevane učinke in opravljal zahtevano delo v jami.

Prav bi bilo, da bi se komunisti v okviru občine pogovorili, katero podjetje naj bi šlo v 42-urni delovnik. Ni prav, da bi ravno rudar z najtežjimi pogoji dela šel zadnji v 42-urni delovnik.

Jamnikar — sekretar Obč. komiteja ZKS

je pozdravil konferenco in ji zaželel kar največ uspehov v bodočem delu s tem, da bi se sprejeti sklepi še bolj uspešno sprojavali v življenje.

Govoril je o delu članov ZK in poudaril, da je potrebno, da člani delajo ne samo v podjetju, občini itd., ampak tudi doma v blokih, kjer stanujejo. Tudi tu je delo člana ZK, da zna ljudi v hiši prepričati za udarniško delo, da pomaga, da se izvede v redu civilni pogreb in še mnogo je takih problemov, ki se morajo vsakodnevno reševati. Pred nami je udarniška akcija za izgradnjo vodovoda v Velenju. Prav bi bilo, da že danes ljudem o tem govorimo in jih nato pripravimo, seveda pa moramo biti zopet mi člani ZK prvi, ki se bomo odzvali udarniškega dela. Več je treba delati na razširitvi organizacije. Človeka je treba spremljati v njegovem delu že od osnovne šole dalje. To je skrb nas vseh članov ZK, da se bodo naše vrste sistematično pomlajevale.

Vsekakor pa je ena prvih dolžnosti samoizgraevanje članov ZK, ker le na ta način lahko drugega človeka učim, mu razložim njemu nerazumljive stvari. Le na ta način bomo kos nalogam, ki so pred nami.

ORGANIZACIJSKO POROČILO RK ZKS

(Nadaljevanje s 7. strani)

lik rezervoar za omasovitev organizacije ZK predstavljajo RŠC, treba bo le več stalnega in sistematičnega dela s fanti iz tega centra. Na konferencah je bilo precej govora tudi o delu članov ZK v samoupravnih organih in ostalih družbeno-političnih organizacijah. Analize njihovega dela so pokazale, da to delo čestokrat ni tako kot bi sicer moralo biti. Vzrok za to je navadno v preobremenjenosti nekaterih komunistov. Še vedno so primeri, ko imajo komunisti po pet in še več funkcij, po drugi strani pa je precej takih, ki nimajo niti ene. Popolnoma jasno je, da preobremenjeni ljudje ne morejo svojih zadožitev in dela tako vestno opraviti kot bi to bilo potrebno. Tudi tu bo treba enkrat preiti od golih ugotovitev k realizaciji razbremenjevanja. Komunisti so na konferencah nakazali tudi potrebo po še tesnejšem so-

delovanju z ostalimi organizacijami, in prvi vrsti pa bo treba več skrbi posvetiti in tesno sodelovati z mladinsko organizacijo v podjetju. Načeta in obravnavana je bila še vrsta drugih vprašanj od skrajšanja delovnega časa, rekreacije, stanovanjskega problema, prehrane pa vse do odnosov, discipline, vzgoje in religije.

V tem kratkem poročilu nisem mogel zajeti vseh problemov in vprašanj, ki jih je v preteklem obdobju reševal tako komite kot tudi posamezne osnovne organizacije. Toda že iz navedenega je lahko zaključiti, da je bilo delo komunistov velenjskega rudnika v preteklem letu izredno uspešno. Ta ugotovitev nas navdušuje in upravičeno smo lahko ponosni na prehojeno pot in uspehe, ki smo jih dosegli v gospodarjenju, še prav posebno pa smo lahko ponosni na uspehe, ki smo jih dosegli v podjetju pri oblikovanju in vzgoji celotnega kolektiva.

V novi Rudniški komite ZKS so bili izvoljeni naslednji:

1. Grebenšek Ciril
2. Korenič Alojz
3. Žohar Valči
4. Felicijan Berto
5. Hohkraut Jože
6. Martinšek Karl
7. Šuhlj Jože
8. Brešar Boris
9. Mravljak Oto
10. Romih Anton
11. Toman Mirko
12. Debelak Jože
13. Šilih Karl
14. Kortnik Rudi
15. Gregorin Cveto

V revizijsko komisijo pri RK ZKS so bili izvoljeni:

1. Aljaž Jože
2. Volk Jože
3. Fece Fanika

V torek, dne 21. 1. t. l. sem v brivnici »Rudarski dom« (prej Vrabič) pomotoma dal zdravstveno izkaznico v notranji žep tuje suknje.

Prosim vse, ki so bili ta dan v brivnici, da pogledajo žep in mi prosim vrnejo mojo zdravstveno izkaznico na naslov: Slavko Hudarin, Velenje, Šlandrova 23.

Naš počitniški dom v Fiesi dobiva letos že dokončne oblike.

KAKO BOMO LETOVALI V LETU 1964

Tretji — zadnji trakt novega doma bo letos sprejel prve goste. S tem se je kapaciteta v novem domu povečala za 66 ležišč. Skupna kapaciteta v novem domu je sedaj: 142 ležišč za domače goste; 14 ležišč je v sobah, ki so odprodane (last drugih kolektivov); 4 ležišča so pa za osebe doma.

Stari dom, v katerem je bilo 47 ležišč za goste, ni več ustrezal svojemu namenu. Instalacije so bile dotrajane, vsako leto se je zrušil kakšen strop v sobi. Ker se adaptacija ne bi več izplačala, bomo ta dom že pred pričetkom sezone porušili, tako da bomo do pričetka sezone uredili tudi okolico novega doma.

Menjava letovanj s Počitniško skupnostjo PTT Ljubljana — v Poštarskem domu na Pohorju je v lanskem letu pokazala ugodne rezultate. Člani našega kolektiva ki so letovali na Pohorju so bili brez izjeme zadovoljni, prav tako pa so bili zadovoljni člani počitniške skupnosti PTT Ljubljana, ki so po menjalni pogodbi letovali v našem domu v Fiesi. V teku so razgovori, da bi za to sezono menjali 3 sobe v našem domu v Fiesi za 3 sobe v Poštarskem domu na Pohorju (lani smo menjali 1 sobo v Poštarskem in 1 sobo v Zidanskovem domu) drugih menjav pa bi ne izvajali, pač pa smo sprejeli interesantne ponudbe za najem nekaj ležišč v Poljani na otoku Pagu, kjer so na peščenih plažah in plaži s črnim muljem (blatom) ugodni rekreativni pogoji za revmatike in za zdravljenje išiasa. Tudi o tem so razgovori v teku.

Ker so se kapacitete v počitniškem domu v Fiesi letos nekoliko povečale, bo avtobus vozil predvidoma vsako izmeno 4-krat. Po tem planu bi se izmene menjavale:

I. 10., 11., 12. in 13. junija; II. 20., 21., 22. in 23. junija; III. 30. junija, 1., 2. in 3. julija; IV. 10., 11., 12. in 13. julija; V. 20., 21., 22. in 23. julija; VI. 30. 31. julija, 1. in 2. avgusta; VII. 9., 10., 11. in 12. avgusta; VIII. 19., 20., 21. in 23. avgusta; IX. 29., 30., 31. avgusta, 1. septembra; X. 8., 9., 10. in 11. septembra, 18., 19., 20. in 21. septembra.

Ce bo prijavitelcev več bi pričeli s sezono tudi pred 10. junijem, prav tako pa bi jo tudi lahko podaljšali, če bi bilo potrebno.

Cena pensiona bo znašala v glavni sezoni, to je od 20. junija do 8. odnosno 11. septembra 1000 din dnevno, v pred in posezoni, to je v I. in X. izmeni pa 750 din dnevno. Rudnik lignita Velenje bo regresiral članom kolektiva in njihovim ožjim svojcem po določenih pravilnika o dotaciji počitniškemu domu pension z din 500 dnevno. Za otroke do 10 let se bo lahko dobil polovičen pension, za katerega se plača 50 % cene pensiona.

Prijave za letovanje v Fiesi bomo pričeli sprejemati v ponedel-

ljek 17. februarja, v torek 18. februarja in sredo 19. februarja v sindikalni sobi na Novem jašku v Prelogah, po tem pa vsak četrtek med 8.—12. uro na kadrovsko-socialnem oddelku RLV.

Ob prijavi je treba vplačati akontacijo po 1000 din na odraslo osebo in 500 din za otroke, ki imajo polovičen pension. Pravilnik o dotaciji počitniškega doma določa, da se prijave brez vplačila akontacije ne morejo sprejemati, in da po 15. aprilu nima nihče pravice zahtevati znižanih pensionskih storitev v domu. Po tem roku bomo namreč proste mesta ponudili drugim interesantom, ki bodo plačali pensionske storitve po višji ceni, ki je določena za tuje in prehodne goste.

Letošnje kapacitete doma bodo zadoščale za vse zainteresirane člane kolektiva, zato je vsako prizadevanje posameznika, da bi se takoj prvi dan prijavil odveč, ker bo prostih mest zares dovolj, vse sobe v domu pa so letos že enakovredne.

NA OBISKU PRI GOJENCIH IN NJIHOVIH VARUHIH

Kadrovsko-socialna služba, uprava RSC in družine (v »samski stolpnici«) — v ozkem sodelovanju.

Nasmejane gospodinjke, resni možje, urejeni in prikupni gojenci, lepo pospravljene sobice, mirno in toplo vzdušje.

Da, mirno in toplo okolje so znale pripraviti našim gojencem RSC družine, ki so prevzele skrb za te gojence.

Veliko dela imajo. Predvsem gospodinjke! Pa kljub temu ostajajo nasmejane. Gotovo spoznavajo, kako njihova dobra volja vpliva na razpoloženje in na delovni elan gojencev.

Družine v stolpnici se zavedajo težke naloge, vzgojiti gojence rudarske šole v pošteno državljane, v take, ki bodo znali biti srečni in skupnosti koristni.

Tudi vodstvo RSC in prav tako vodstvo Kadrovske-socialne službe RLV, se zavedata pomembnosti in težavnosti te naloge.

Ali vam lahko na kak način pomagamo? »Da, pri vas na kadrovske imate ljudi, ki bi nam lahko organizirali različna predavanja. Ta bi nam koristila pri delu z gojenci. Če bi se pri delu z gojenci pojavil kakšen problem, bi nam lahko pomagali s tem, da te probleme rešujemo skupno. Skratka: Glejte, da ne bomo ostali sami sebi prepuščeni!«

Take in podobne so bile želje. Skušamo jim ugoditi. Stekla so predavanja, ki jih je organizirala Kadrovsko-socialna služba RLV skupno z Delavsko-univerzo. Ustanovljena je domska skupnost ki jo sestavljajo člani družin (varuhi), gojenci in predstavnik RSC.

Kadrovsko-socialna služba skrbi, da je v stalnem kontaktu s temi družinami. Prav tako vodstvo RSC. Tako je zagotovljeno sodelovanje in skupno reševanje problemov, ki se pojavljajo.

V stolpnici je bil zadnji sestanek vseh strank 29. januarja. Razen strank so bili na sestanku tudi predstavniki kadrovske-socialne službe Rudnika lignita Velenje in RSC. Kadrovsko-socialno službo RLV so zastopali: tovariš Jože Tekavec, vodja te službe, Janez Avberšek, referent za stanovanja in Marjan Salobir. Predstavnik RSC sta bila tov. Mitja

Sentjunc, direktor RSC in tovariš Albin Amon, tajnik pri RSC. Poleg tega se je sestanka udeležil še predstavnik gradbenega obrata tov. Avgust Vajde. Široka zasledba! — in temu primerno — živahen sestanek! Vsak ima svoje probleme. Kar precej jih je — problemov, ki jih moramo rešiti.

Razstali smo se soglasni. Posamezniki so bili zadolženi za rešitev posameznih problemov. Besede ne bodo obvisle v zraku in ne ostale na papirju.

Vsi se namreč zavedamo, kako pomembno je delo družin v »Samski stolpnici«. Prav zaradi pomembnosti tega dela sta tudi kadrovsko-socialna služba Rudnika lignita Velenje in vodstvo RSC sklenili ostati v najožjem kontaktu z ljudmi, ki nam vzgajajo mlad kader.

KULTURA

S SESTANKA PLENUMA »SVOBODE« VELENJE

POROČILO O DELU DRUŠTVA OD 1. SEPTEMBRA DO 31. DECEMBRA 1963

Pred nedavnim je UO našega društva na letni skupščini poročal o delu v pretekli mandatni dobi. V poročilih, predvsem pa v diskusiji je bilo izrečenih nekaj osnovnih problemov o kulturno prosvetni dejavnosti in vrsta sugestij in predlogov, kako naše delo popestriti, da bo čimbolj uspešno.

Novoizvoljeni UO odbor je izhajal iz misli, da mora postati kulturno-prosvetno delo našega kraja ena celota in da ni važno kdo širi kulturno raven, kdo poje, igra in pleše in pod kakšnim imenom bo nekdo nastopal — važno je, da sploh nastopa in da se delo razvija po naprej določenem programu.

Tako smo tudi pričeli z delom. Vse sekcije društva, ki jih je trenutno 11, tri so pa v razvoju, so dostavile obširne programe dela in nastopov po mesecih in lah-

ko rečemo, da smo po 4-mesečnem delu lahko dokaj zadovoljni. V ta skupni program kulturno prosvetnega dela smo vključili programe izvenšolskega dela obeh osemletk, program nižje glasbene šole in delno tudi delavske univerze. Jasno je, da ti programi niso popolni, ker so bili pač sestavljeni na hitro, želimo pa, da na podlagi teh najdemo nove oblike dela in da v naše vrste vključimo čimveč mladine, ki bo z veseljem sodelovala,

to se pravi nastopala, poslušala, pela ali gledala, ter da nudimo tudi odraslim tisto, kar si želijo. Moramo jim prisluhniti, upoštevati njihove želje — seveda pa tega v enem letu ni mogoče. Naš plan in naše namere morajo biti dolgoročne in upam, da bomo našli pravih prireditev — za vsakogar nekaj.

Sedaj pa nekaj podatkov o prireditvah, ki jih je pripravilo naše društvo v zadnjih štirih mesecih preteklega leta:

	Število	Povpr. obisk	Skupaj
1. Lutkovne predstave	32	120	3.840
2. Filmske predstave za mladino	24	110	2.640
3. Gledališke predstave za mladino (Cenček in dedek Mraz)	7	350	2.450
4. Torkovi večeri v delavskem klubu	6	180	1.080
5. Filmi in diskusije ob sredah za odrasle	8	30	240
6. Predavanje o filmu — filmska vzgoja RŠC	8	35	280
7. Likovne razstave v delavskem klubu	8	250	2.000
8. Proslave	4	210	840
9. Gledališke predstave za mladino in odrasle (Deseti brat)	4	300	1.200
Skupaj	101		14.570

Namenoma nisem zajel še drugih zvrsti, ki se odvijajo v naših sekcijah kot so:

1. Plesni tečaji:	Število članov
za odrasle	79
za mladino	50
za pionirje	48
Skupaj	177

ki redno vsako nedeljo obiskujejo tečaje.

2. Šahovska šola: za mladino RŠC in osemletke: 35 članov, ki se dvakrat tedensko učijo igrati šah v prostorih kulturnega doma.

3. Šahovski turnirji za člane:	štev. turn.	štev. udel.
	3	113

Pri vseh navedenih predstavah je aktivno sodelovalo nekaj manj kot 300 članov »Svobode«, ki si zaslužijo vse priznanje.

Navedenih je bilo nekaj novih oblik dela. Predvsem moramo

omeniti **torkove večere** v delavskem klubu, ki jih odobrava vse prebivalstvo v Velenju, zato lep obisk, kakršnega v Velenju še nišmo navajeni. Zal pri teh prireditvah še niso sodelovale sekcije »Svobode«. V programu za prihodnje mesece pa je tudi to.

Prav tako so nova oblika filmski večeri ob sredah v delavski univerzi. Podjetje za šolski in poučni film v Ljubljani ima na zalogi vrsto najrazličnejših kratkih filmov z vseh področij (iz umetnosti, športa, arhitekture, glasbe, industrije vseh panog in druge), ki bodo res kot pravimo in želimo »za vsakogar nekaj«. Zal za sedaj še ni obisk teh večerov masoven, upamo pa, da bo tudi to uspelo.

Posebno skrb bomo posvetili tudi sezonskim delavcem v Velenju. Zadnja prireditev »Večer folklorne in pesmi« iz Splita nam je pokazala, da vlada med temi ljudmi veliko zanimanje, predvsem pa zadovoljstvo. Masovno si je to prireditev ogledalo 100 gradbenih delavcev rudnika, poskrbeli pa bomo tudi za druge.

In sedaj še nekaj podatkov o prireditvah tujih izvajalcev v preteklih štirih mesecih:

» PST! TU JE NOČNA IZMENA!«

je dejala tov. Fijavževa, ko smo prišli po hodniku. »Druge sobe vama pa z veseljem pokažem«, je še dodala.

Sobe so lepo pospravljene, okna odprta. Nerodno nama postane, da sva vstopila v čevlji.

Ste zadovoljni s fanti? Sem. Urejeni fantje so to. Tu pa tam že kaj pride, a kje ne bi! Zadovoljna sem z njimi in prav rada jim imam.

Bi nama pokazali še klubski prostor?

Skupaj vstopimo v novo opremljeno klubsko sobo: »Tišina, prosim!« Na ekranu smučarski teki. Dvanajst mladih rudarjev z zanimanjem spremlja borbo za najvišje naslove v tej disciplini. Tovariš Janez Avberšek kljub vsemu zmoti tišino: »Prinesel sem van dva šaha. Če bo potrebno, boste dobili še enega.«

V hipu so (kljub izredno jasnim slikam na ekranu) figure postavljene, nasprotnika že vodita svoji vojski. Črni je prešel v napad...

Nimamo časa počakati, da bi videli, ali bo zmagal črni ali beli. Posloviva se od fantov in tov. Fijavževe.

Med potjo razmišljam: »Televizijski sprejemnik imajo in dva šaha tudi imajo in dobili bodo še tretjega. Dobili bodo še nekaj časopisov in verjetno tudi biljard... Je vse to potrebno? Je, potrebno je in prav. Naša naloga ni le v tem, da človeku damo možnost, da si z delom zagotovi svoj obstanek. Če v redu dela, gotovo tudi zasluži, da mu nudimo različne možnosti za udejstvovanje v prostem času. Tako se človek lahko v prostem času sprosti, izobražuje, njegovo zadovoljstvo se bo povečalo... Ali ni to cilj našega prizadevanja?«

Plin... smrt šestih mladih ljudi...

Groza! Kaj naj storim?! Telefon? Predalec je. Naj koga pokličem? Zdaj so morda še živi, ta čas bi se pa že zadušili... Ugotoviti moram, če so še živi!

Stopim proti kopici teles: Ubogi fant! Ta nasmeh na licu — kot bi spal... In drugil: Roko ima pod glavo, druga mu počiva na tovariševi rami. Saj je videti, kot bi samo počival in sanjari o lepi prihodnosti... Joy, kako je življenje kruto! Šele začeli so živeti in delati, a že jih je zavratni plin...

Bliskovito so se vrstile take misli. V tisočinki sekunde! Začutim, da sem zmeden. Zbrati se moram!

Glej, ali se ni tisti nasmejani fant premaknil? Se so živi! Morda jih lahko spravim od tod kar sam: Tovarišil, bi še lahko sami hodili?

O, joj, prejoj! Dvignili so se kot vojaki... Spali so!

In jaz, bedak, sem že objokaval njihova mlada življenja!

Zdaj me zanima le še nekaj: Kako so spali — ali v režiji, ali na akord?

10 Rudar

Štev. 2 — 15. februar 1964

Dapisujte v naše glasilo

Pregled nezgod EE jama vzhod za leto 1963

V strokovni literaturi, ki obravnava problematiko nezgod s psihofiziološkega vidika, najdemo veliko podatkov o tem, kako važno vlogo imajo pri doživljanju nezgod subjektivni faktorji (osebni faktorji). Podatki kažejo, da navadno doseže vloga subjektivnih faktorjev vrednost 60 do 80 % pa tudi več. To se pravi, da o dogodku nezgode ne odločajo le tehnične pomanjkljivosti (objektivni faktorji), kot so pokvarjeno orodje, pomanjkljive signalne naprave, tesen prostor itd., ampak navadno k tej vrsti faktorjev pristopijo še subjektivni (osebni) faktorji in privedejo do nezgode.

Opraviti imamo torej z dvema vrstama faktorjev, ki privedejo do nezgod, in sicer so to objektivni in subjektivni faktorji. Kadar govorimo o objektivnih faktorjih, mislimo na vzrok nezgode, ki je izven nezgodnika samega. Nasprotno pa moramo, kadar govorimo o subjektivnih faktorjih iskati vzrok nezgode v človeku samem, to je v psihofiziološki strukturi nezgodnika.

Namen pričujočega pregleda nezgod v EE jama vzhod je predvsem, raziskati, kakšni so bili vzroki teh nezgod s posebnim poudarkom na raziskavi subjektivnih vzrokov nezgod.

Podatki so bili zbrani iz Knjige A — nezgod EE jama vzhod. Nezgode oz. nezgodnike smo tako lahko analizirali le z ozirom na faktorje, o katerih nudi Knjiga nezgod podatke.

Z vidika naše analize nam je knjiga nudila dve vrsti podatkov:

1. podatke o nezgodniku samem, t. j. podatki o nezgodnikovi kvalifikaciji, starosti in o delovnem stažu;

2. podatki o dogodku nezgode, t. j. opis nezgode in vzrok nezgode.

Omeniti je namreč treba, da vsebuje Knjiga nezgod razen generalij (glavni podatki: rojstni podatki, kvalifikacija itd.) še izčrpne opise dogodkov nezgod in kot povzetek tega tudi navedbo vzrokov nezgod.

Zaradi omenjenih dveh vrst (oziroma karakteristik) podatkov, ki jih vsebuje knjiga A — nezgod, je potekala analiza teh nezgod v dve smeri:

1. Na eni strani smo analizirali sestav nezgodnikov v pogledu kvalifikacije, starosti in delovnega staža ter ta sestav primerjali s sestavom celotnega staleža EE jama vzhod.

2. Na drugi strani je pa izvršena analiza vzrokov nezgod.

Opomba: Obravnavane so vse nezgode, ki so vpisane v knjigo A — nezgod. To se pravi, da so vključene v obravnavo tudi najmanjše nezgode, to je tiste, ki sicer niso imele kakšnih posledic, a so vseeno opisane, raziskane in vpisane v Knjigo A — nezgod (zaradi poznejših analiz).

Nadaljevanje te analize predstavlja preverjanje morebitnih razlik med strukturo nezgodnikov z nezgodami, povzročenimi po subjektivnih (osebnih) faktor-

jih in med strukturo nezgodnikov z nezgodami, povzročenimi po objektivnih faktorjih.

Poglejmo, kaj je pokazala analiza sestava (strukture) vseh nezgodnikov:

1. Analiza strukture skupine nezgodnikov EE — jama vzhod

TABELA I

Primerjava kvalifikacijskega sestava

Kvalifikacija	Skupina nezgodnikov		Celotni stalež EE jama vzhod	
	f	f %	f %	f
NK	128	24,8	22,0	357
PK	144	28,0	21,4	346
KV	211	40,9	45,8	740
VK	27	5,2	6,0	97
ST ali VS	5	1,0	4,8	77
Skupaj:	515 = N	99,9	100,0	1617 = N

Ni podatka o kvalifikaciji 4

Tabelarni prikaz kvalifikacijskega sestava skupine nezgodnikov in celotnega staleža EE jama vzhod kaže, da so v skupini nezgodnikov pogosteje zastopani ljudje z nižjo kvalifikacijo. To razliko smo tudi statistično preverili (s chi — kvadrat testom). Razlika je pomembna (signifikantna)+, to se pravi, da faktor kvalifikacije na nek način gotovo vpliva na pogostost doživljanja nezgod.

Postavimo lahko dve hipotezi (predpostavki):

1. Nekvalificirani in polkvalificirani (torej ljudje z nižjo kvalifikacijo) delajo na bolj nevarnih delovnih mestih, kot pa kvalificirani in visokokvalificirani (ljudi s srednjo strokovno ali visoko strokovno izobrazbo smo pri preverjanju razlik izključili).

Ker delajo NK in PK na nevarnejših delovnih mestih, je v skupini ljudi z nezgodami višji odstotek NK-ih in PK-ih, kot je pa ta odstotek v celotnem staležu EE jama vzhod. (Obratno velja za KV in VK — teh je v skupini z nezgodami nižji odstotek kot pa v celotnem staležu.)

2. Nekvalificirani in polkvalificirani imajo za enkrat še manj znanja in spretnosti kot pa KV in VK, zato pogosteje doživljajo nezgode. Zaradi tega je v skupini nezgodnikov višji odstotek NK in PK, kot pa je ta odstotek pri celotnem staležu EE jama vzhod (in seveda obratno: v skupini nezgodnikov je nižji odstotek KV-ih in VK-ih, kot v celotnem staležu).

Morda bo kasnejša analiza, v katero bomo pritegnili tudi podatke o vzrokih nezgod (glej 2.

+) chi — kvadrat večji od $P_{0,01} (1)$.

del analize!), dala odgovor na to, katera od obeh hipotez je verjetnejša.

Tabela II.

Primerjava starostnega sestava celotne skupine nezgodnikov s starostnim sestavom celotnega staleža EE — jama vzhod.

Nezgodniki Celotni stalež EE jama vzhod

Starost	f		f %	
	f	f %	f	f %
do 20 let	59	12,5	11,6	187
21—25	109	23,1	18,8	303
26—30	124	26,2	26,7	431
31—40	133	28,1	30,2	488
41—50	40	8,0	10,1	164
51 in več	8	1,7	2,7	44
Skupaj	473	99,6	100,1	1617
Ni podatka o starosti	46			

Tabela kaže, da je v skupini ljudi, ki imajo nezgode, višji odstotek mlajših ljudi (velja za starost do 25 let). To razliko smo tudi statistično preverili, da bi ugotovili, ali je ta razlika slučajna, ali pomembna. Preverjanje s chi-kvadrat testom je pokazalo, da je razlika pomembna na nivoju pomembnosti $P = 0,07$.* To pomeni (z drugimi besedami povedano), da smemo s 93% verjetnostjo trditi, da je faktor starosti v zvezi s pogostostjo doživljanja nezgod. To sicer ni visoka verjetnost, vendar pa ne tako

* chi — kvadrat = 5,49; ps = 2

nizka, da ne bi mogli na osnovi tega postaviti vsaj dveh hipotez:

1. Mlajši ljudje (ker so odpornejši, močnejši itd.) delajo na takih delovnih mestih, kjer je več možnosti, da dožive nezgodo (nevarnost večja).

2. Mlajši ljudje (do 25 let) pogosteje doživljajo nezgode prav zaradi svoje mladosti (ta pa vključuje: manjšo izkušnost — manj znanja, večjo zaletavost — nepremišljenost, včasih prezirane nevarnosti itd.).

Tudi na te dve hipotezi bomo skušali odgovoriti ob rezultatih nadaljnje analize, v katero bomo vključili tudi podatke o vzrokih nezgod.

Strukture nezgodnikov z ozirom na delovni staž (kako dolgo dela na tem delovnem mestu) žal nismo mogli primerjati s takšno strukturo celotnega staleža EE jama vzhod, ker za celotni stalež iz razumljivih vzrokov ni podatkov.

Ce rezimiramo rezultate dosežane analize (1. del analize), vidimo, da sta faktor kvalifikacije in faktor starosti gotovo v zvezi s pogostostjo doživljanja nezgod.

V skupini ljudi, ki so doživeli nezgode, je namreč sorazmerno več ljudi z nižjo strokovno usposobljenostjo, to je NK-ih in PK-ih (razlika je signifikantna), kot pa v celotnem staležu. Celotni stalež je namreč po svoji kvalifikacijski strukturi tak, da pride na 100 ljudi približno 43 NK in PK. Če pa pogledamo tisto skupino ljudi, ki so imeli nezgode, pa vidimo, da v tej skupini pride na 100 ljudi približno 53 NK in PK.

Ce bi faktor kvalifikacije ne bil v zvezi s pogostostjo nezgod pri delu, bi bil odstotek NK-ih in PK-ih približno enak odstotku NK-ih in PK-ih v celotnem staležu EE jama vzhod.

Podobno sliko je pokazala analiza skupine nezgodnikov (in primerjava te skupine s celotnim staležem EE jama vzhod z ozirom na faktor starosti).

Ker je torej v dosedanjem delu analize ugotovljeno, da sta faktor kvalifikacije in faktor starosti po vsej verjetnosti v zvezi s pogostostjo doživljanja nezgod, je nujno, da odgovorimo še na vprašanje, kakšna je narava te zveze.

Drugače rečeno: Ugotoviti moramo, ali je ta zveza pogojena le po zunanjih faktorjih (da na primer NK opravljajo napornejša dela, nevarnejša itd.), ali pa je pogojena po globljih — osebnih faktorjih (da je npr. znanje NK manj popolno, da ne poznajo HTZ predpisov, da so svojemu delu in delovnemu okolju slabše prilagojeni itd.).

Na to vprašanje bomo skušali odgovoriti v 2. delu naše analize.

Plodno delo ZROP občine Velenje

Na občinski letni konferenci ZROP občine Velenje, je tovariš Zrnič najprej predlagal delegatom enominutni molk za premislek predsednika okrajne ZRB NOV Celje Ivana Kovačiča-Efenke. Nato je sledilo izčrpno poročilo in dokaj plodno delo posameznikov, organizacij in odborov v preteklem letu na vseh smereh društveno-političnega delovanja in vzgojnega dela s člani.

Krajevne organizacije so v preteklem letu uspele včlaniti v svoje organizacije 97 % rezervnega kadra. Na vzgojnem delu s člani je bilo v preteklem letu organiziranih šest predavanj s 723 navzočimi člani. Dva seminarja s 40 udeleženci. Ena vaja, večjega obsega »Zračni napad na Velenje z imitacijo padalcev« v kateri je sodelovalo 300 članov in predvojaški odred občine Velenje. Poleg članov je vajo opazovalo tudi velenjsko občinstvo. Nadalje sta bili organizirani dve manjši vaji, pri katerih je sodelovalo preko 200 članov ZROP. Strokovni program za vzgojo članstva je bil izvajan poleg omenjenega po posebnem planu krajevnih organizacij. Tako je bil izveden »Orientacijski patrolni pohod« iz leta 1962/63 z reševanjem taktične naloge.

Testiranja, kot zelo dobre forme dela in preskušnje znanja članov, so se udeležili vsi člani, razen 12, iz upravičenih razlogov. Imenovana komisija za vzgojo, pri občinskem predsedstvu je upravičila njeno potrebo. Izdelala je plan vzgoje ter ga tudi sprovajala pri krajevnih organizacijah. Izdelala taktične predpostavke-zamisli za patrolne pohode in taktične naloge za delo članov po karti. Po krajevnih organizacijah so člani razdeljeni po grupah, tako, da vsak član rešuje nalogo po rodu in službi. Komisija je preskrbela tudi pripomočke, tako da ima vsaka grupa natisnjeno: razumevanje naloge, način razporeditve časa, cenitve situacije itd.

Ceravno ima vsak član organizacije po eno ali dve topografski karti, je podeljeno 40 kopij za vaje na istih. Članstvo ZROP je poleg svojih nalog tudi marljivo delalo na vzgoji in zaščiti prebivalstva od zračnih napadov in zaščite od jedrskega žarčenja. V preteklem obdobju je bilo preko 50 predavanj s povprečno udeležbo 50—60 občanov na eno predavanje. Za šolsko mladino, s sodelovanjem ZB je organiziran 57-članski predavateljski kolektiv, ki predava po vseh šolah naše komune o tradicijah NOB in nastanku ter delovanju JLA. Dosedaj je podanih 97, ostane pa še kakih 100 predavanj do kraja šolskega leta. Člani ZROP tudi aktivno sodelujejo in pomagajo pri delu predvojaške vzgoje. Bilo je 8 predavanj. Izvedeni sta bili dve akademiji. Pohodno taborjenje pa je tov. Milan Pugelj zelo dobro organiziral in tudi na vseh važnih mestih podal zgodovinske spomine iz pohoda XIV. divizije in važnih dogodkov iz NOB. Zaradi tako plodnega dela je mladinski odred predvojaške vzgoje zasedel tretje mesto v okrajnem merilu. Na republiškem tekmovanju ZROP na Pohorju pa je tov. Vidic v veliki konkurenci zasedel prvo mesto in s tem razveselil svoje člane v Saleški dolini. To naj bo organizaciji v ponos, tov. Vidicu pa pogum za nadaljnje delo. Poleg nešteti primerov plodnega dela pa so rezervni častniki v Saleški dolini doprinesli k izboljšanju civilne zaščite. Na tem planu in vseh ostalih akcijah je tudi občinska skupščina Velenje pomagala in tudi pravilno razumela naloge ZROP. Stevilni člani ZROP so tudi vodilni člani družbeno-političnih in delavskih organizacij. Tako, da članstvo deluje ne samo vzgojno, politično, ekonomsko temveč povsod, kar krepi našo obrambno moč in tudi zagotavlja mir v svetu.

V diskusiji po poročilu, pa so delegati pozdravili plodno delo

predsedstva in tudi postavili nove naloge novemu predsedstvu za naslednjo mandatno dobo.

Predvsem se naj še vnaprej posveti pozornost vzgoji članstva in organizira skupna vaja z moziško organizacijo in predvojaškimi odredi obeh občin. Organizirati knjižnice in čitalnice v Velenju in Soštanju. Razstave organizirati v vseh večjih krajih preko katerih bi demonstrirali obrambno sposobnost in zaščito prebivalstva. Patrolne pohode organizirati s streljanjem ter nadaljnje delo z mladino. Povečati

pa bi bilo potrebno udeležbo članstva na vseh skupnih akcijah do 80 %, poboljšati nekatere organizacijske metode dela, priskrbeli tehnično literaturo, predavanja pa naj bi bila predvajana s filmi in diapozitivi. Poleg omenjenih napotkov so bili nakazani še mnogi drugi, katere je konferenca sprejela in se tudi obvezala, da jih bo izvršila v nadaljnjem delu. S takim uspešnim delom pa krepimo samega sebe, organizacije in obrambno moč naše socialistične domovine Jugoslavije.

Ivan Malenšek

ZAHVALA

Ob prerani izgubi mojega moža, očeta, starega očeta, brata

JOŽETA SOTLERJA

se pristrčno zahvaljujem vsem sorodnikom, znanec in prijateljem ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti in darovali vence.

Posebno se zahvaljujem godbi, pevcem in sosedom, ki so nam neumorno pomagali.

Zalujoči: žena Marija, hčerki Dragica in Marica z družinama

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubelega moža in očeta, svaka in strica

STEFANA BUČARJA

izrekamo globoko zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in poklonili vence ter izrazili ustne izraze sožalja. Posebno se zahvaljujemo sindikalni organizaciji RLV, vodstvu EE-zapad, godbi RLV, hišnim stanovalcem, tov. Jevšenaku za poslovilne besede ter kolektivu rudnika lignita Velenje.

Zalujoča žena, hčerki in ostali sorodniki.

BRALCEM — DOPISNIKOM

Uredništvo »Rudarja« sporoča, da mora zaradi pomanjkanja prostora veliko prispevkov skrajšati. Naj tega ne smatrajo za praviljanje!

TEŽKO NAMA JE BILO,

ko sva 24. 12. 1964 doživela hudo nesrečo. Vsa obupana sva bila. Zato je bilo še toliko več vredno spoznanje, da so najini tovariši z nama, da so nama pripravljene nesebično pomagati.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nama takrat pomagali, posebno še tov. dr. Žargaju, ki nama je nudil prvo pomoč.

Ne bova pozabila pomoči sindikata RLV, ne obiska v bolnišnici in nikoli ne bova pozabila našega direktorja, tov. Nestla Zganka, ki naju je znal v kritičnem trenutku ohrabriti in nama vrniti voljo in veselje do življenja.

Alojz Podlesnik in Rudi Hudarin

SPOMIN NA

(Nadaljevanje)

Menda se še ni jesen nikoli pogirala v takih čudovitih barvah kot tokrat. Njen zlat sij postaja hladen, da skoraj leden. Prej ponosne rastline so se priklonile do tal in omahnile v naročje zemlje. Potem zavije odmiranje v svoja nedrja še megla, sneg in led... Ne vem, kolikokrat so v teh dneh težko drdrali po cestah mrtoški vozovi. V črno odeti in objokani obrazi za njimi. Molčeč je sprevod in neznansko dolg. Le listje tiho drsi mimo njega na tla.

Nikoli ne morem doumeti te večne in neminljive skronosti. Občudujem ustvarjalce, ki so kot pred spanjem zrlj smrti v oči ter so se ji za slovo še zasmeli. Vedno sem bil prepričan, da je tisti smeh leden smeh, krik pred smrtno grozo. In v čem je potem veličina našega življenja? Ali naj bo smrt poslednja manifestacija človekove biti?!

Pregnal sem misel kot zlo večje in se zazrl skozi okno. Na asfaltirano cesto, na bele krizanteme, na spečano oblečene silhete, na voščene sveče, ki so jih trdno stiskale človekove roke.

Spomin mi je pohitel za nekaj let nazaj. Na prijatelja. Sošolca sva bila, skupno doživljala v razredih tesnobo pred izpraševanjem, pred izpiti. Pogledal sem mu v oči, njegove ugasle oči. Prsi so mi nemirno plule in nekje v očesnih jamicah se je nabirala vlaga...

Potem sem poslušal materino vsakoletno izpoved. Ljubila je mamo. In ko ji ni mogla postreči z najslajšo pijačo — čajem, ji je morala zatisniti oči.

Grob talcev je kot živ veličasten spomenik in svarilo mlademu rodu! Tu počiva petnajst mladih. Med njimi Ropas Pavle, moj sošolec.

Ne, tega nisem mogel doumeti! Poleg mene je otrok, ki me opazuje. Ni mu prav, da nisem sproščen. Sram me je, da se nisem spomnil osaj teden prej in mu povedal, da je Pavle Ropas moj sošolec, ki ga je ubila zločinska okupatorjeva roka.

Mogoče je v drobni otrokovi glavici le doraščalo spoznanje, da so nam umrli vedno dragi. Se vedno stojba ob velikem spomeniku in pevci pojo žalostinko, ki

S SESTANKA PLENUMA »SVOBODE« VELENJE

(Nadaljevanje z 10. strani)

	Štev. pred.	Štev. obisk.
1. SLG Celje	4	1.380
2. Matineja RLV Ljubljana	2	510
3. Glasbena zab. prireditel	6	2.320
4. Ostale prired.	13	2.168
Skupaj	25	6.378

Vsega skupaj je bilo torej 129 prireditev, katere si je ogledalo 21.061 odraslih in mladine.

12 Rudar

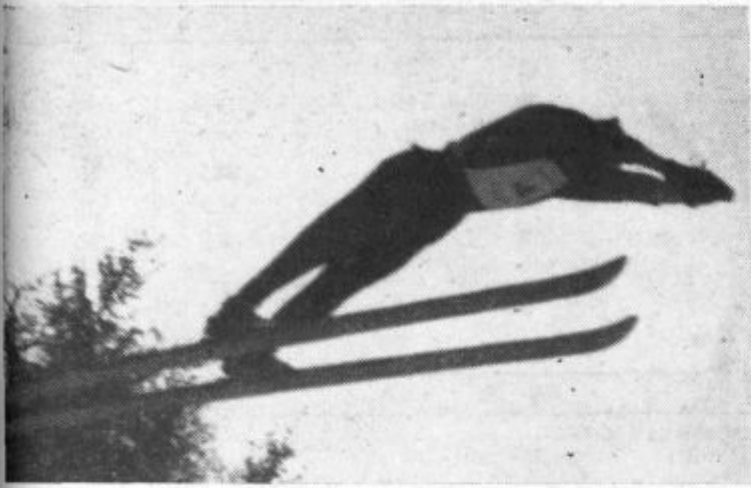
Štev. 2 — 15. februar 1964

Na kraju še to, da smo z družbeno političnimi organizacijami občinske skupščine odnosno z njihovimi predstavniki imeli že nekaj plodnih razgovorov. Prav tako želimo, da se tem pridruži še gospodarske organizacije, da povedo svoje želje in potrebe, ki jih bomo nedvomno veselili in jih upoštevali pri našem delu. Zavedamo se, da je delo »Svobode« široko in ravno zaradi tega ne želimo naših programov vsiljevati nikomur. Nasprotno: programe nam naj narekujejo delovni kolektivi in ostali člani velenjske skupnosti, mi pa bomo prisluhnili njihovim željam in delali tako kot oni želijo.

»44 metrov«, je napovedal napovedovalec. Res je bilo. Drago Bizjak, član smučarskega kluba Velenje je na zadnjem meddruštvenem tekmovanju pokazal, da sodi med odlične skakalce. S

svojim skokom je postavil nov rekord skakalnice in med petnajstimi člani zasedel drugo mesto. Prvo mesto pa je zasedel Roman Žagar, član TVD »Partizan« Soštanj.

ŠPORT

Kljub temu, da se letos ne moremo pohvaliti z obilico snega je bilo med zimskimi počitnicami na Paškem Kozjaku vse živo. Občinska zveza za telesno kulturo v Velenju je organizirala prijeten

in zelo koristen smučarski tečaj za učence velenjskih osemletk, ki so ga uspešno vodili učitelji za telesno kulturo. Preko 60 fantov in deklic je ob lepem vremenu, prijetnem vzdušju in odlični hrani preživelo teden dni na snegu.

Spomnili so se nas

29. 12. 1963 je pripravil delovni kolektiv Rudnika lignita Velenje prijeten dan vsem svojim članom kolektiva, ki so takrat bili na zdravljenju v bolnišnici v Vojniku.

Razveselili smo se naših tovarnišev, ki so nas obiskali in daril, ki nam jih je poklonil delovni kolektiv. Toda ne samo to: Posebnost tega dneva je bila, da so predstavniki rudnika znali v kratkem času, ki so ga preživeli z nami, ustvariti star duh tovarištva,

ki ga mi rudarji tako dobro poznamo in tako cenimo.

Resnično: Ali ni prav tovarištvo, resnična skrb za sočloveka, kadar je ta v stiski ali nevarnosti — ali ni prav ta lastnost značilna za rudarje?!

Jel in to so tudi tokrat ponovno dokazali člani našega delovnega kolektiva, saj niso pozabili svojih tovarišev.

Hvala, tovariši in v novem letu srečo in veliko uspehov pri delu!

Srečno!
Tone Hlebce

Uglejte si

FILMSKI SPORED

- 15. do 16. 2. 1964
»OKO ZA OKO«
ameriški barvni cs film
- 18. do 19. 2. 1964
»MINUTA ZA UMOR«
jugoslovanski st film
- 20. do 21. 2. 1964
»KROG LAZI«
angleški cs film
- 22. do 23. 2. 1964
»SEDEM IZZIVOV«
ameriški barvni cs film
- 25. do 26. 2. 1964
»LEGENDA O SIBIRSKI ZEMLJI«
sovjetski barvni film
- 27. do 28. 2. 1964
»TUDI TO JE EJUBEZEN«
angleški film
- 29. 2. do 1. 3. 1964
»ŽENA V OBSESIJI«
ameriški barvni cs film

Obvestilo!

Člane kolektiva in vse bralce našega časopisa obveščamo, da smo z današnjo številko časopisa prešli na nov format, ki je nekoliko manjši od prejšnjega.

Ta sprememba je nastala vsled tega, ker je celjska tiskarna v sporazumu z RLV prenesla tiskanje Rudarja na rotacijski stroj.

PRETEKLOST

se izgublja v šelestenju poznega jesenskega vetra. Položiiva veliko meznobelo krizantemo na grob in sinko prižge rdečkaste voščenske. Vidiš, to je naš plamen, plamen ljubezni, ki ne sme nikoli ugasniti! Spoštovanje umrlih pomeni spoštovanje nas samih in naj ne bi bilo otroka, ki bi se ne zavedal velikega dneva. Življenje vsakogar je tako dragoceno in ne sme biti pozabljeno!

Počasi je pričelo rositi. K meni sta se stisnila otroka. Takrat me je nenadoma obšlo in mravljinca so zagomazeli po hrbtu. Tako živo je v meni zrasla zla misel na smrtonosno atomsko zlo, da sem se zbal zanju, odtehtaval poslednjo ljubezen in v misli čez vse razvil črn žalni trak. Takrat je že bil večer. V morju lučic je plamtela tudi moja.

Moja edina in proča misel: samo nobene vojne več. Nobene atomske bombe več!

Mali me je pocukal za roka. Oditi smo morali. Skoraj brez besed. Ni mi bilo žal dneva. Tudi spoštovanje do mrtevih je stvar vroje. Je še več. Je tisti del esetske ozgoje, ki mora zajeti sle-

hernega otroka. Ne zaradi grožnje smrti — strašne apokalipse bodočnosti. Ne! Zaradi človečnosti, zaradi bojazni, da bi jim prezgodaj umrli in bi jim bilo potem življenje dolg in pust dan.

Spoštovati delo in življenje vseh tistih, ki že trohne pod travnato rušo, je dolžnost nas vseh. Imperativ, ki ga nikoli ne smemo pozabiti. Kajti kri, ki je potekla za svobodno rast novih in srenejših ljudi, ne more in ne sme biti pozabljena! Minute minevajo. Večer je tih, pozna jesen izzveneva v gluhi in neprodirni temi.

Naše misli živijo dalje. Živijo ob vseh tistih, katerih pepel je naznesel veter ali pa ga spremenil v rodovitno črnico. Naše in njihove misli, hotenja in želje, se ponovno srečujejo. Tokrat poglobljene, okovane v tiho in sveto oporoko: Čuvajte naše delo, čuvajte svobodo, čuvajte najsvetejšo besedo vseh besed — svobodol! V mehak večer, ki ga je razgibalo praznovanje dneva, se je zajedla velika in hrepeneča želja: da bi zaplaval na osem svetih mir, da bi ostal na naši zemlji mir!

Vsem mojim poštvovalnim tovarišem in sindikatu RLV se zahvaljujem za pomoč, s katero so ponovno dokazali, da beseda »rudar« pomeni tudi dobrega tovariša.

Ivan Smid

PREGLED NEZGOD EE JAMA VZHOD ZA LETO 1963

2. Analiza vzrokov nezgod EE-jama vzhod za leto 1963

Kot je omenjeno že v začetku prvega dela naše analize, poznamo subjektivne vzroke nezgod (notranje) in objektivne (zunanje).

Nesistematičen pregled vzrokov nezgod, ki so registrirane v Knjigi A — nezgod EE jama vzhod pokaže, da se pojavljajo najpogosteje naslednji vzroki nezgod:

1. Subjektivni faktorji — osebni (vzročni faktorji povezani z osebnostjo prizadetega)

- psihomotorika (nerodnost, nespretnost);
- funkcija perceptivnih organov (slaba ocenitev prostora);
- karakterne lastnosti
- nediscipliniranost (kršitev HTZ predpisov, neuporabljanje zaščitnih sredstev, neupoštevanje navodil za delo),
- preziranje nevarnosti,
- pomanjkanje izkušenj — neznanje (nepravilno delo, nepravilen stav pri delu, nepravilen način transportiranja, nepravilna uporaba orodja itd.);
- neprevidnost
- primeri nepravilnih umikov, primeri nepravilnega načina dela ali uporabe orodja (če je nezgodnik poznal pravilen način dela);
- utrujenost in fizična šibkost (premalo čvrsti prijemi ipd.).

2. Objektivni faktorji — delovno okolje, organizacija dela (vzročni faktorji izven osebnosti prizadetega)

- orodje:
 - pokvarjena vpenjalna naprava,
 - pokvarjena vlečna naprava (se velikokrat ponavljata),
 - izrabljena guma;
- zaščitna sredstva, osebna oprema:
 - strgana rokavica,
 - mehka kapa,
 - nezaščitene oči,
 - neizpravna svetiljka;
- prostor:
 - tesen prostor,
 - tesen prehod,
 - spolzka tla;
- material:
 - krhka zlitina (npr. objemka vpenjalne naprave — odleti drobci),
 - droben premog,
 - plastovit premog,
 - lignit (drobec odleti v oko);
- organizacija dela:
 - nepravilna organizacija transporta,
 - pomanjkanje ljudi,
 - signalna naprava na napačni strani (samo enkrat!);

— čisti objektivni faktorji: visok pritisk, nenadna sprostitev pritiska, popustitev stojk, padec kosa premoga.

V zgornjem pregledu so navedeni faktorji, ki najpogosteje povzročajo nezgode v EE jama vzhod. Kot so ti faktorji razdeljeni v subjektivne (osebne) in v objektivne (izvenosebne ali miljejske), tako smo tudi nezgodnike (to je prizadete) razdelili v dve skupini z ozirom na naravo vzročnih faktorjev, in sicer:

1. skupina: vsi nezgodniki, katerih nezgode so povzročene pretežno po subjektivnih faktorjih (glej pregled subjektivnih faktorjev!);

2. skupina: vsi nezgodniki, katerih nezgode so povzročene pretežno po objektivnih (miljejskih) t. j. izven osebnih faktorjih.

Zaradi lažjega načina sporazumevanja (in zaradi preglednosti) bomo odslej naprej obe skupini imenovali le »1. skupina« in »2. skupina«. 1. skupina nam bo pomenila tisto skupino nezgodnikov, katerih nezgode so bile povzročene pretežno po subjektivnih — osebnih faktorjih. 2. skupina nam bo pomenila tisto skupino nezgodnikov, katerih nezgode so bile povzročene pretežno po objektivnih — izvenosebnih faktorjih.

Takih nezgod, za katere so bili opisi dovolj popolni, da jih je bilo možno uvrstiti v eno od obeh skupin (z ozirom na naravo vzročnih faktorjev) je bilo skupaj 519.

Od teh 519 nezgod jih je bilo 331 ali 63,8 % povzročenih pretežno po subjektivnih faktorjih, 188 ali 36,2 % pa jih je bilo takih, ki so bile pogojene po objektivnih (izvenosebnih) faktorjih.

Nadaljnja analiza temelji na sledečih postavkah (in predpostavkah):

1. Pri subjektivno pogojenih nezgodah je osebnost nezgodnika

Primerjava je dala naslednje rezultate:

TABELA III

Primerjava kvalifikacijskega sestava obeh skupin

Kvalifikacija	Vzročni faktorji nezgod			
	Subjektivni (osebni)		Objektivni (izvenosebni)	
	f/1	f/1 %	f/2 %	f/2
NK	102	31,3	14,0	26
PK	88	26,7	30,2	56
KV	130	39,5	43,0	81
VK	7	2,1	10,8	20
TSS ali VS	2	0,6	1,6	3
Skupaj:	329 = N ₁	102,2	99,6	186 = N ₂
Ni podatka o kvalifikaciji	2			2

TABELA IV

Primerjava starostnega sestava obeh skupin

Starost	Subjektivni (osebni)		Objektivni (izvenosebni)	
	f/1	f/1 %	f/2 %	f/2
i = 5 let				
do 20	45	15,0	8,1	14
21 — 25	78	26,0	17,9	31
26 — 30	72	24,0	30,0	52
31 — 35	54	18,0	22,5	39
36 — 40	21	7,0	10,9	19
41 — 45	15	5,0	6,9	12
46 — 50	9	3,0	2,3	4
51 — 55	5	1,7	1,2	2
56 — 60	1	0,3	0,0	—
Skupaj:	300 = N ₁	100,0	99,8	173 = N ₂
Ni podatka o starosti	31			15

eden od pglavitnih vzročnih faktorjev;

2. Pri objektivno pogojenih nezgodah so vzroki izvenosebni;

3. Pričakovati bi torej bilo, da se obe skupini ljudi med seboj razlikujeta;

4. Tiste lastnosti, po katerih se obe skupini med seboj pomembno razlikujeta, smemo smatrati za eno od vzročnih faktorjev nezgod (ali vsaj za sprožilne pogoje nezgod).

Z ozirom na podatke, ki so nam bili dostopni, smo lahko obe skupini ljudi primerjali med seboj po naslednjih treh vidikih (ki predstavljajo osebne faktorje):

1. kvalifikacija,
2. starost,
3. delovni staž (= delal na tem delovnem mestu).

Opazimo lahko razliko med obema skupinama. Procenti številca nezgodnikov (f/1 % in f/2 %), ki padejo po kvalifikaciji v isti razred so za obe skupini različni. Napr.: v prvi skupini je 31,3 % nekvalificiranih, v drugi skupini pa le 14 % itd.

Te razlike (ki se pri PK že obrnejo) smo tudi statistično preverili, da bi ugotovili, ali so pomembne ali slučajne. Preverjanje smo izvršili s chi — kvadrat testom.

Razlika je signifikantna na nivoju pomembnosti P = 0,01.

Če ne bi bilo zakonite zveze med naravo vzročnih faktorjev nezgod in med kvalifikacijo, bi dobili tako velike razlike med obema skupinama manj kot enkrat od sto primerov.

Na enak način smo primerjali starostni sestav od skupin. Če faktor starosti ni v zvezi z naravo vzročnih faktorjev nezgod (osebni ali izvenosebni), bo moral biti starostni sestav obeh skupin enak, t. j. brez značilnih razlik v starostnem sestavu. Primerjanje pa je dalo naslednji rezultat:

Starostni sestav obeh skupin smo tudi grafično prikazali. Da bi mogli sestav obeh skupin med seboj primerjati, je število ljudi po posameznih starostnih razredih prikazano v procentih (f/1 % in f/2 %).

Tabela in grafični prikaz kažeta, da obstajajo določene starostne razlike med nezgodniki 1. skupine in 2. skupine. Tem razlikam pa ne moremo pripisovati nekega pomena, dokler ne vemo, ali so slučajne ali pomembne. Zato smo razlike statistično preverili. Preverjanje smo izvršili s chi — kvadrat testom.

Chi — kvadrat vrednost je pomembna na nivoju pomembnosti P = 0,07 (glej tabelo IV zgoraj).

Kriterij $P = 0,07$ ne zadošča običajnim kriterijem strogosti, da bi na podlagi tega rezultata mogli trditi, da je prišlo do razlik, ki jih obravnavamo, zaradi zveze med naravo vzrokov ne-zgod in med starostjo. Vendar pa je nivo verjetnosti, da so obravnavane razlike pogojene po tej zvezi (torej ne slučajne), toliko visok, da je dal pobudo za nadaljnjo analizo:

Iz tabele in prav tako iz grafičnega prikaza je razvidno, da so razlike posebno velike v prvih dveh starostnih razredih (torej do starosti 25 let). Zaradi tega smo preverili še zanesljivost razlik med odstotki, ki padejo v starostni razred do dopoljenih

25 let. (Glej tabelo IV. in grafični prikaz!) V prvi skupini je namreč 41 % ($= P_1$) ljudi starih do 25 let, v drugi skupini pa je le 26 % ($= P_2$) ljudi starih do 25 let. Zanesljivost te razlike smo preverili s t — testom. Razlika med obema odstotkoma (med P_1 in P_2) je pomembna na nivoju pomembnosti $P = 0,01$. To pomeni, da bi se tako velika razlika (v pogledu starosti) lahko pojavila, če bi bila le slučajno pogojena, manj kot enkrat na 100 primerov. Torej lahko z več kot 99 % zanesljivosti trdimo, da je razlika pogojena po zakoniti zvezi med starostjo nezgodnikov in med naravo vzrokov ne-zgod.

TABELA V

Primerjava obeh skupin nezgodnikov z ozirom na delovni staž
(= »delal na tem delovnem mestu«)

Delovni staž	Vzročni faktorji ne-zgod			
	Subjektivni (osebni)		Objektivni (izvenosebni)	
	f/1	f/1 %	f/2 %	f/2
do 3 mes.	39	12,8	4,9	8
4 — 6	23	7,6	3,7	6
7 — 9	14	4,6	—	—
10 — 12	12	3,9	4,3	7
13 — 18	29	9,5	8,0	13
do 3 let	51	16,8	19,7	32
4 — 6	65	21,4	17,9	29
7 — 9	30	9,9	13,0	21
10 — 12	17	5,6	11,7	19
13 — 15	7	2,3	8,0	13
16 — 18	11	3,6	5,6	9
19 in več	6	2,0	3,1	5
Skupaj:	304 = N_1	100,0	99,9	162 = N_2

Ni podatka
o delovnem stažu 27 26

Kot kaže tabela (in grafični prikaz) obstojajo razlike med prvo skupino in med drugo: Medtem ko je v prvi skupini 28,9 % ($= P_1$) takih ljudi, ki imajo delovni staž do enega leta, jih je v drugi (nezgode pogojene po objektivnih faktorjih) samo 12,9 % ($= P_2$). To razliko (16 %) smo statistično preverili in sicer s t — testom. Razlika je pomembna na nivoju $P = 0,001$, kar bi lahko izrazili z drugimi besedami takole: Če ne bi bilo zakonite zveze med naravo vzrokov ne-zgod, bi se v pogledu dolžine delovnega staža pojavila tako velika razlika med obema skupinama (če nezgodnike razdelimo v dve skupini z ozirom na naravo vzrokov ne-zgod) le enkrat na 1000 primerov. Zanesljivost razlike je torej dovolj velika, da smemo trditi, da je zveza med naravo vzrokov ne-zgod in med dolžino delovnega staža (do dopoljenega enega leta) zakonita in ne slučajna.

Po istem načinu smo preverili še razliko odstotkov med obema skupinama za dolžino delovnega staža od dopoljenih 13 mesecev do dopoljenih 9 let. (Glej tabelo VI):

V 1. skupini (nezgode pogojene po osebnih faktorjih) je 57,6 odstotkov ($= P_1$) takih ljudi, ki imajo delovni staž od 1 do 9 let. V drugi skupini nezgodnikov pa je takih ljudi 58,6 % (P_2). Razlika med obema odstotkoma (1 %) ni pomembna.

Z drugimi besedami bi lahko rekli: dejstvo, da je v drugi skupini (nezgode pogojene po izvenosebnih faktorjih) procentualno več takih ljudi, ki imajo delovni staž od 13 mesecev do 9 let, kot pa v 1. skupini, je lahko le slučajno pogojeno.

Končno smo (po istem postopku) preverili še razliko med odstotkoma nezgodnikov v obeh skupinah za delovni staž od dopoljenega 9. leta dalje. V prvi skupini je takih ljudi (ki imajo tako dolg delovni staž) 13,5 % ($= P_1$), v drugi skupini pa jih je 28,4 % ($= P_2$). Razlika je 14,9 % ($= P_2 - P_1$). Preverjanje s t — testom je pokazalo, da je razlika pomembna na nivoju pomembnosti $P = 0,001$. To se pravi, da je razlika pogojena po zvezi med naravo vzrokov ne-zgod (če so vzroki ne-zgod osebne narave, ali pa izvenosebne narave) in med dolžino delovnega staža.

3. POVZETEK

1. V prvem delu analize je ugotovljeno, da sta faktor kvalifikacije in faktor starosti v zvezi s pogostnostjo doživljanja ne-zgod:

— V skupini ljudi, ki so v letu 1963 doživeli ne-zgode, je namreč pomembno več (sorazmerno) ljudi z nižjim kvalifikacijskim rangom (NK in PK), kot pa je teh v celotnem staležu EE jama vzhod.

— Verjetno tudi ljudje do starosti približno 25 let pogosteje doživljajo ne-zgode, kot ljudje, ki so stari čez 25 let.

2. Drugi del analize je pokazal:

— Ljudje nižjega kvalifikacijskega ranga imajo v primeri z višje kvalificiranimi več takih ne-zgod, ki so pogojene po subjektivnih (osebnih) faktorjih.

— Mlajši, t. j. do približno 25 let starosti imajo v primerjavi s starejšimi sorazmerno več takih ne-zgod, ki so pogojene po osebnih faktorjih. Po 25. letu te razlike izginejo, kaže pa se tendenca, da se po 45. letu sorazmerno poveča število ne-zgod, pogojenih po osebnem faktorju (glej grafični prikaz 2!).

— Pri faktorju dolžine delovnega staža je slika podobna:

— med tistimi, ki imajo delovni staž le do enega leta, je več ta-

S pomočjo naše analize smo prišli do naslednjih praktičnih zaključkov:

1. V ekonomski enoti jama vzhod je bilo v letu 1963 pomembno več takih ne-zgod, ki so bile pogojene po osebnih faktorjih (odločilen vzrok* je v psihofizični strukturi nezgodnika samega, ne pa npr. v organizaciji dela, fizikalnih in tehničnih pogojih delovnega mesta itd.).

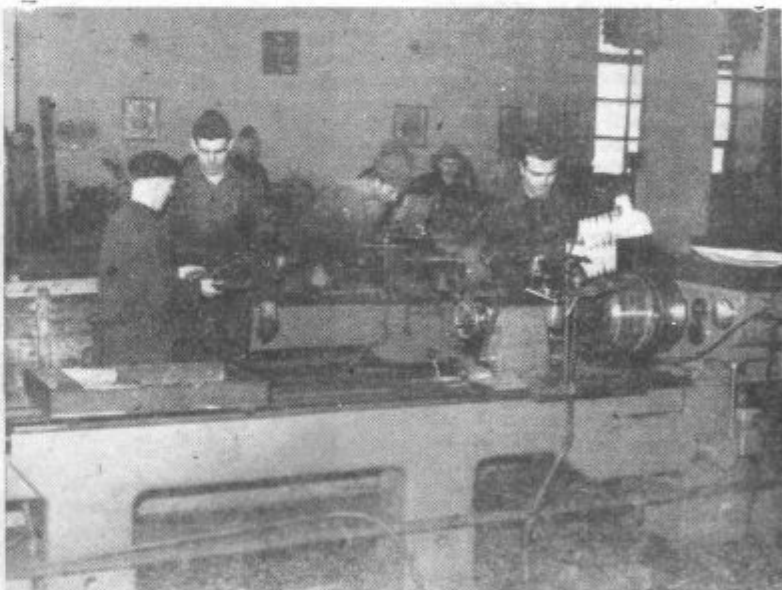
2. Če je več ne-zgod, ki so pogojene po subjektivnih faktorjih (osebnih), je treba te faktorje odkriti, da bi se mogli boriti tudi proti ne-zgodam, ki imajo vzrok v človeku (nezgodniku) samem.

3. Naša analiza je pokazala, da ugodno vplivajo na pogostnost takih ne-zgod trije faktorji:

- kvalifikacija,
- starost,
- delovni staž.

4. Za borbo proti ne-zgodam, ki so povzročene po osebnih faktorjih bi bilo torej z ozirom na zgornje tri faktorje potrebno:

1. Kvalifikacija: Splošno** prizadevanje za čim boljšim profesionalnim usposabljanjem ljudi. Prizadevanje bo uspešno, če se

kih ne-zgod, ki so pogojene po osebnih faktorjih;

— pri delovnem stažu od 13 mesecev do 9 let ni razlik med obema skupinama;

— pri tistih, ki imajo delovni staž nad 9 let, so pogostejše take ne-zgode, ki so pogojene po izvenosebnih faktorjih.

* Za odločilen vzrok ne-zgode smatramo, kot pravi ŠALI, tisti pogoj v verigi vzročnih faktorjev posamezne ne-zgode, s katerega odstranitvijo bi bili ne-zgodo najbolj učinkovito preprečili.

** Tov. Tone ing. Kovačič je na zadnjem obravnavanju ne-zgod z vodji čel opozoril na isto dejstvo, češ da bi vsak moral poučevati, dajati konkretne napotke za varno delo.

ne bo omejilo le na šolo in tečaje (za PK in KV), ampak pod pogojem, če se bo razširilo na delovna mesta.

Vodje čel in drugi neposredni predpostavljeni naj skrbijo za to, da bodo kvalificirani delavci njihovih skupin čim bolj zainteresirani za to delo.

Prav tako bi vodje čel in drugi neposredni vodje skupin lahko vodili kratke sestanke s svojimi skupinami. S pomočjo slik, risb ali shem, bi naj ponazorili določene karakteristične momente njihovega dela in jim dali specialna navodila, kako je treba v

(Nadaljevanje na 16. strani)

teh momentih postopati, da ne bi prišlo do nezgode. Ta metoda borbe proti nezgodam in **privzganja varnostnih navad** je zelo poceni in je do zdaj (npr. v ZDA) dala zelo dobre rezultate.

Kadrovsko-socialna služba je že tudi izdelala načrt o svoji vključitvi v tak način borbe proti nezgodam (psihološko preprečevanje nezgod). Načrt obsega:

- propagando proti nezgodam,
- načrtno vplivanje na odnos (stališče) ljudi do varnosti.
- profesionalno usposabljanje.

2. Starost: Na faktor starosti ne moremo vplivati tako, kot na faktor znanja in spretnosti, ki so potrebne za delo. Moramo pa se zavedati, da mlajši ljudje, to je do nekako 25 let starosti, pogosteje doživljajo nezgode, ki so povzročene po osebnih faktorjih.

Faktor starosti namreč obsega na eni strani izkušnost (delno prekrivanje s faktorjem kvalifikacije), na drugi strani pa še specifične komponente, kot so stališče do dela (pogost vzrok nezgod je npr. preziranje nevarnosti, neprevidnost itd.), emocionalna uravnovešenost itd.

Zaradi takih vzrokov torej mlajši ljudje (do okoli 25 let starosti) pogosteje doživljajo nezgode, ki so pogojene po osebnih faktorjih.

Prav zato pa je potrebna **boljša kontrola mlajših** (v primerjavi s starejšimi). Z drugimi besedami povedano: Preprečiti moramo (vodje oddelkov, vodje čel in drugi skupinovodje, starejši — izkušeni kopači) možnost, da bi mlajši ljudje prezirali nevarnost, da bi bili neprevidni in da bi (morda) bili nedisciplinirani pri delu.

3. Dolžina delovnega staža:

Faktor delovnega staža vključuje izkušnost, delno starost ter vključitev v delovno okolje. Zaradi tega ta faktor vpliva na pogostnost nezgod, ki so pogojene po osebnih faktorjih.

Da bi bila borba proti nezgodam, pri katerih je sovzrok (ali celo odločilen vzrok) faktor delovnega staža, čim uspešnejša, je treba tistim, ki še nimajo daljšega delovnega staža (posebno do dolžine enega leta) posvetiti posebno pozornost:

- s pomočjo poučevanja vzgojiti ustrezne delovne navade,
- s pomočjo primernih (in utemeljenih!) pohval odpraviti

tesnobno stanje in občutek nepomernosti in nepotrebnosti (ki se tudi pogostokrat pojavi ob prihodu na novo delovno mesto),

— z vplivanjem na svojo skupino (neposredni vodje skupin) doseči, da skupina novinca sprejme v svojo sredino, ga pravilno vključi v delo in mu s tem omogoči, da formira pozitivna stališča do dela, do podjetja, do soodelavcev in do predpostavljenih.

Ob zaključku naj poudarimo še nekaj! Da bi mogle naše analize nezgod res kaj doprinesti k borbi proti nezgodam, so potrebne izčrpne analize **posameznih** nezgod (na licu mesta) in točna, izčrpna registracija vseh podatkov.

V tem pogledu gre EE — jama vzhod vsa pohvala. Tudi naj-

neznatnejše nezgode (ki sploh nimajo nobenih posledic) so dovolj podrobno opisane, vnešeni so potrebni podatki o nezgodniku itd.

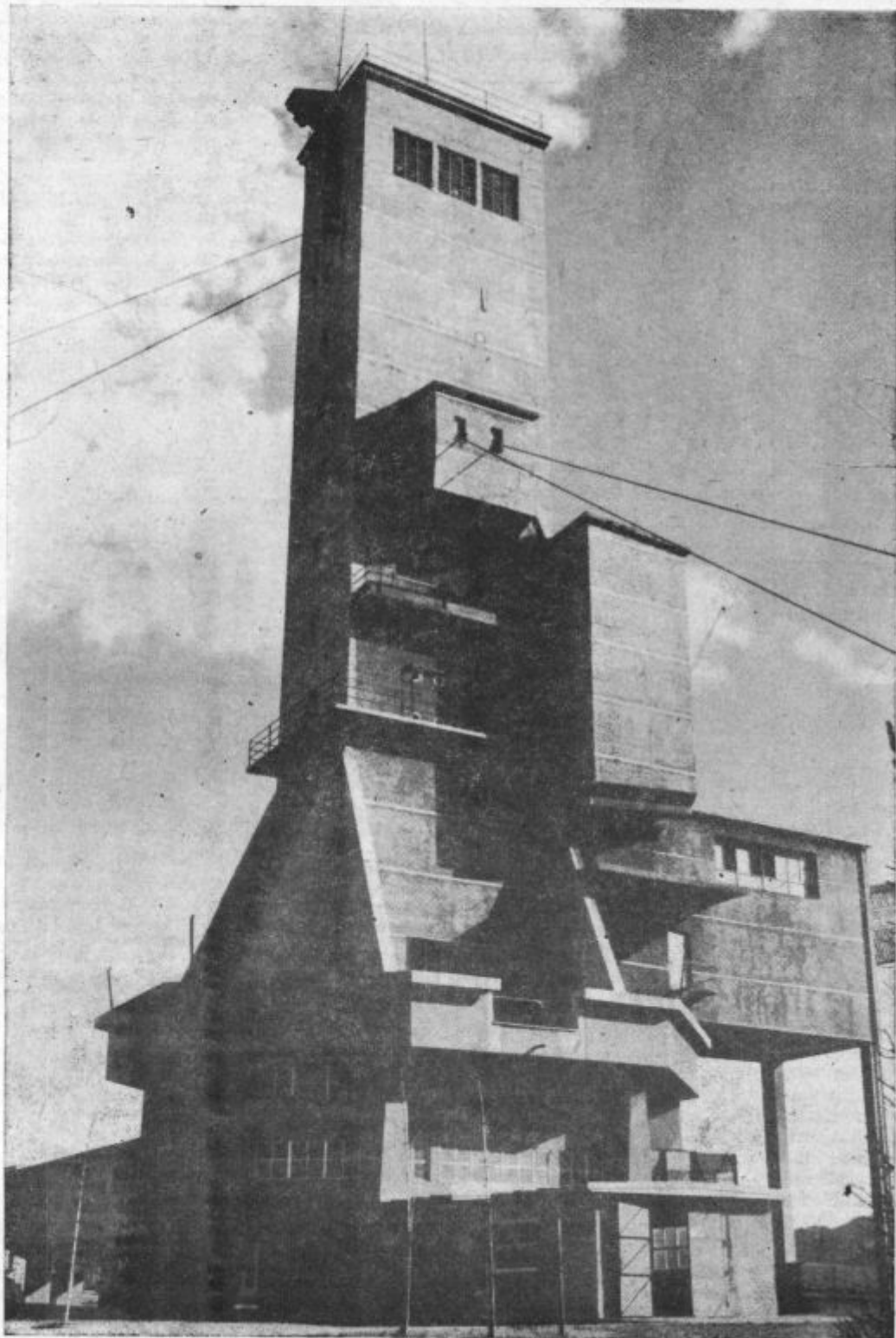
Vidi se, da je delovnemu kolektivu EE jama vzhod jasno, da so take »nezkatne« nezgodice in »prask« signal, ki kaže, kje bi moglo priti do težkih nesreč. Zato je prav, da se to delo nadaljuje z enako vestnostjo in še z večjo, kajti knjiga nezgod je eno od izhodišč za uspešno borbo proti nezgodam.

Prekrivanje s faktorjem kvalifikacije in delno starosti, ker na veliko delovnih mestih dobro služijo tudi izkušnje in delovne navade, pridobljene na prejšnjih delovnih mestih.

** Starost pa vključuje lastnosti, kot so uravnovešenost, previdnost in discipliniranost.

*** Novinec na delovnem mestu se čuti negotovega, je desorientiran in lahko zapade v tesnobno stanje. V takem stanju pa človek slabše reagira in ne more svojih sposobnosti realizirati v polni meri, kajti njegove reakcije so zaradi tesnobe stanja blokirane.

Ljudje s takimi pozitivnim stališči manj pogosto doživljajo nezgode, kot pa ljudje, ki so formirali negativna stališča do dela, podjetja itd. Stališča pa človek formira pogostokrat prav na podlagi prvih vtisov, in doživetij, ki jih je doživel ob prihodu na novo delovno mesto in ob prihodu v novo socialno okolje.

»RUDAR«, glasilo delovnega kolektiva RLV — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik Jože Tekavec — Ostali člani: Marjan Šušteršič, Ivan Drev in Vinčo Šmajc — Izhaja dvakrat mesečno — Tisk Časopisnega podjetja »Celjski tisk« Celje
Cena 20 din